

Dodatkowe informacje i objaśnienia - ujawnienia informacji o aktywach i pasywach, zobowiązaniach pozabilansowych, elementach rachunku zysków i strat, zestawienia zmian w kapitale własnym oraz rachunku przepływów pieniężnych, a także informacje o zarządzaniu ryzykiem związanym z prowadzoną przez bank działalnością, informacje dotyczące instrumentów finansowych klientów, w zakresie niezbędnym do lepszego zrozumienia sytuacji finansowej i majątkowej, a także wyniku finansowego banku, w szczególności:

1. [Informacje o spełnieniu przez bank wymogów, o których mowa w art. 128 ustawy - Prawo bankowe - Adekwatność kapitałowa.](#)
2. [Dane o walutowej strukturze aktywów i pasywów.](#)
3. [Dane o źródłach pozyskania depozytów, z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne](#)
4. [Informacje o strukturze koncentracji zaangażowania banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, branżowe i geograficzne segmenty rynku, wraz z oceną ryzyka związanego z tym](#)
5. [Informacje o:](#)
  - 1) *strukturze należności banku w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek, lokat w innych bankach i w innych podmiotach finansowych, w tym informacje o:*
    - a) *należnościach z odroczonym terminem zapłaty,*
    - b) *należnościach przeterminowanych i należnościach spornych, na które nie utworzono rezerw celowych lub nie dokonano odpisu aktualizującego*
  - 2) *kredytach i pożyczkach, od których bank nie nalicza odsetek,*
  - 3) *aktywach finansowych, z podziałem na:*
    - a) *aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,*
    - b) *aktywa finansowe przeznaczone do obrotu,*
    - c) *kredyty i pożyczki oraz inne należności banku,*
    - d) *aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,*
    - e) *aktywa finansowe dostępne do sprzedaży*
  - 4) *aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości.*
6. [Informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik](#)
  - 1) *wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,*
  - 2) *wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym,*
  - 3) *wartość, o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe,*
  - 4) *wartość zmiany, w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego, ustaloną:*
    - a) *jako wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która nie wynika ze zmiany warunków rynkowych powodujących ryzyko rynkowe, lub*
    - b) *w oparciu o inną metodę, która w ocenie banku pozwala wierniej odzwierciedlić wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która wynika ze zmiany ryzyka kredytowego*
  - 5) *wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco.*
7. [Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:](#)
  - 1) *wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,*
  - 2) *wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu,*
  - 3) *różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności.*
8. [Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:](#)
  - 1) *instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym,*

- 2) instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym,
  - 3) papierów wartościowych z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujących się w obrocie na rynku regulowanym,
  - 4) papierów wartościowych z ograniczoną zbywalnością,
  - 5) wartości rynkowej instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie.
9. [Informacje o zawartych przez bank umowach, których skutkiem będzie powstanie instrumentu](#)
10. [Informacje o posiadanych udziałach i akcjach, w podziale na jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone, zawierające:](#)
- 1) nazwę i siedzibę jednostek oraz przedmiot ich działalności,
  - 2) wartość bilansową udziałów i akcji, procent posiadanego kapitału jednostki i udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu,
  - 3) wartość kapitału własnego jednostki, jej wynik finansowy za rok obrotowy, nieopłaconą przez bank wartość udziału w kapitale jednostki,
  - 4) wartość otrzymanych lub należnych dywidend za rok obrotowy oraz stopień udziału banku w zarządzaniu.
11. [Informacje o wartości posiadanych udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które bank przeznaczył do sprzedaży.](#)
12. [W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych ujawnieniu podlegają informacje o wartości i kategorii przekwalifikowanych aktywów oraz o przyczynach przekwalifikowania.](#)
13. [W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, informacje o:](#)
- 1) wartości aktywów finansowych przekwalifikowanych do i z każdej kategorii, a także przyczyny przekwalifikowania,
  - 2) wartości bilansowej i wartości godziwej składników aktywów finansowych, które zostały przekwalifikowane w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych,
  - 3) wyjątkowych okolicznościach wraz z faktami wskazującymi na to, iż były one wyjątkowe, gdy składnik aktywów finansowych został przekwalifikowany zgodnie z § 32 ust. 1 rozporządzenia,
  - 4) przychodach lub kosztach z tytułu wyceny składnika aktywów finansowych, w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych;
  - 5) przychodach lub kosztach z tytułu wyceny, które zostałyby ujęte w okresie sprawozdawczym, jeżeli dany składnik aktywów finansowych nie zostałby przekwalifikowany,
  - 6) efektywnej stopie procentowej i szacunkowej kwocie przepływów pieniężnych, które bank spodziewa się odzyskać, na dzień przekwalifikowania składnika aktywów finansowych.
14. [W przypadku przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych \(przeniesienie aktywów\), które nie są wyłączone z bilansu, ujawnieniu podlegają następujące informacje w odniesieniu do każdej kategorii aktywów finansowych:](#)
- 1) rodzaj przeniesionych aktywów,
  - 2) wartość i charakter korzyści zachowanych przez bank, a także rodzaje ryzyka związane z przeniesionymi aktywami finansowymi, które nie podlegają wyłączeniu z bilansu,
  - 3) wartość bilansowa przeniesionych aktywów, wartość ujmowanych w bilansie aktywów i powiązanych z nimi zobowiązań.
15. [Informacje o zastawie na mieniu banku, wraz z postanowieniami i warunkami ustanowienia zastawu oraz wartości bilansowej składników aktywów finansowych, które bank zastawił jako zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych.](#)
16. [Informacje o posiadanych instrumentach finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi.](#)
17. [Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o wielkości:](#)
- 1) środków pieniężnych klientów biura maklerskiego ulokowanych w dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa,
  - 2) środków pieniężnych klientów zdeponowanych na rachunkach pieniężnych w biurze maklerskim oraz wpłaconych na poczet nabycia papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub publicznym obrocie pierwotnym,
  - 3) środków pieniężnych przekazanych z funduszu rozliczeniowego.

18. [Informacje o należnościach od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, w podziale na:](#)
  - 1) *należności z tytułu zawartych transakcji giełdowych, w dalszym podziale na należności z tytułu rozliczenia transakcji na poszczególnych giełdach,*
  - 2) *należności z tytułu zawartych transakcji na rynku pozagiełdowym,*
  - 3) *należności z tytułu reprezentacji innych banków, prowadzących działalność maklerską, oraz domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych,*
  - 4) *należności z tytułu afiliacji,*
  - 5) *należności z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu.*
19. [Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o należnościach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, w podziale na:](#)
  - 1) *należności z funduszu rozliczeniowego,*
  - 2) *należności z funduszu rekompensat.*
20. [Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o zobowiązaniach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, w podziale na:](#)
  - 1) *zobowiązania wobec funduszu rozliczeniowego,*
  - 2) *zobowiązania wobec funduszu rekompensat.*
21. [Informacje o należnościach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na należności od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku.](#)
22. [Informacje o zobowiązaniach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na zobowiązania od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku.](#)
23. [Informacje o zobowiązaniach od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, w podziale na:](#)
  - 1) *zobowiązania z tytułu zawartych transakcji giełdowych, w dalszym podziale na zobowiązania z tytułu rozliczenia transakcji na poszczególnych giełdach,*
  - 2) *zobowiązania z tytułu zawartych transakcji na rynku pozagiełdowym,*
  - 3) *zobowiązania z tytułu reprezentacji innych banków, prowadzących działalność maklerską, oraz domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych,*
  - 4) *zobowiązania z tytułu afiliacji,*
  - 5) *zobowiązania z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu.*
24. [Informacje o zmianach wartości funduszy wydzielonych dla oddziałów zagranicznych, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń, z podziałem na poszczególne podmioty, oraz stanu na koniec roku obrotowego.](#)
25. [Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych:](#)
  - 1) *zakres zmian wartości niematerialnych i prawnych zawierający stan na początek roku obrotowego, tytuły zwiększeń i zmniejszeń oraz stan na koniec roku obrotowego,*
  - 2) *wartość obcych wartości niematerialnych i prawnych, używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy.*
26. [Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych, w szczególności:](#)
  - 1) *zakres zmian wartości użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych, zawierający stan na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego,*
  - 2) *wartość obcych środków trwałych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy.*
27. [Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe](#)
28. [Informacje o aktywach trwałych przeznaczonych do zbycia, zawierające wartość tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego.](#)
29. [Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów.](#)

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego, w tym ilość, rodzaj i wartość nominalna akcji oraz wartość udziałów tworzących kapitał, z wyszczególnieniem akcjonariuszy lub udziałowców posiadających ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu.
31. Dane o uprzywilejowaniu i ograniczeniu praw związanych z daną grupą akcji, w tym dotyczących podziału dywidend i zwrotu kapitału.
32. Informacje o akcjach własnych będących w posiadaniu banku lub w posiadaniu jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.
33. Informacje o zobowiązaniach z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy lub nadwyżki
34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych, obejmujące:
  - 1) *wartość poszczególnych pożyczek oraz waluty, w jakich zostały zaciągnięte,*
  - 2) *warunki oprocentowania i terminy wymagalności pożyczek.*
35. Informacje o stanie i zmianach wartości rezerw celowych, z podziałem na kategorie należności,
  - 1) *stan rezerw celowych na początek roku obrotowego,*
  - 2) *zwiększenia, wykorzystanie i rozwiązanie rezerw celowych,*
  - 3) *stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego,*
  - 4) *wymagany, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego, wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem, jeżeli stan rezerw wykazany w pkt 3 nie osiągnął stanu wymaganego.*
36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania według rodzaju zobowiązań, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i wykorzystania oraz stanu na koniec roku obrotowego.
37. Dane o stanie odpisów aktualizujących, z wyłączeniem rezerw celowych, według rodzajów aktywów, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu na koniec roku obrotowego.
38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych, w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń, obejmujące:
  - 1) *wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym,*
  - 2) *zestawienie gwarancji i poręczeń emisji udzielonych emitentom, z uwzględnieniem:*
    - a) *nazwy emitentów papierów wartościowych, którym bank gwarantuje przejęcie emisji,*
    - b) *rodzaju gwarantowanych papierów wartościowych,*
    - c) *warunków zawartej umowy gwarancyjnej i wskazanie kwoty, do jakiej bank zobowiązał się zaangażować w przypadku realizacji umowy gwarancyjnej,*
    - d) *informacji o powiązaniach finansowych, organizacyjnych, personalnych pomiędzy bankiem a podmiotem, któremu bank udzielił gwarancji,*
    - e) *informacji, czy papiery wartościowe objęte gwarancją są zbywalne, czy znajdują się lub będą skierowane do publicznego obrotu*
  - 3) *dane o zawartych kontraktach opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych banku,*
  - 4) *informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych,*
  - 5) *szczegółowe dane o aktywach banku, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań banku oraz zobowiązań strony trzeciej, a także o wartości zobowiązań banku podlegających zabezpieczeniu tymi aktywami,*
  - 6) *informacje na temat nieujętych w bilansie transakcji z zobowiązaniem do odkupu,*
  - 7) *informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych,*
  - 8) *informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty pochodne, z uwzględnieniem:*
    - a) *rodzajów zawartych kontraktów, w tym opcji, instrumentów zamiany, terminowych instrumentów finansowych,*
    - b) *rodzajów instrumentów bazowych,*
    - c) *podziału według instrumentów bazowych do otrzymania i wydania, w tym sprzedanych i nabytych.*

39. Informacje o stosowanych przez bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń, z uwzględnieniem podziału na zabezpieczanie wartości godziwej, zabezpieczanie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczanie inwestycji w podmiocie zagranicznym, obejmujące co najmniej:
- 1) opis zabezpieczeń,
  - 2) opis instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające oraz ich wartość godziwą na dzień bilansowy,
  - 3) charakter ryzyka, przed którym bank się zabezpiecza,
  - 4) termin, w którym oczekuje się przeprowadzenia prognozowanych transakcji objętych zabezpieczeniem, oraz przewidywany okres, w którym transakcje te wpłyną na wynik finansowy,
  - 5) opis prognozowanych transakcji, w odniesieniu do których uprzednio stosowano zasady rachunkowości zabezpieczeń, lecz obecnie bank nie spodziewa się ponownego przeprowadzenia takich transakcji.
40. Dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość, termin i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych.
41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat:
- 1) informacje o przychodach, w tym z tytułu prowizji, i kosztach prowadzenia przez bank działalności maklerskiej,
  - 2) dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, odpisach z tytułu aktualizacji wartości majątku trwałego rzeczowego i finansowego, z uwzględnieniem podziału na grupy rodzajowe środków trwałych i rodzaje aktywów finansowych,
  - 3) dane o skutkach wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do poziomu wartości godziwej,
  - 4) informacje o przychodach i kosztach z tytułu wyłączonych z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
  - 5) informacje o przychodach i kosztach z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona, ze wskazaniem wartości bilansowej aktywów ustalonej na dzień sprzedaży,
  - 6) informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych,
  - 7) informacje o dokonanych odpisach aktualizujących lub rezerwach celowych należności nieściągalnych, z podziałem na tytuły odpisów, i sposób dokonania odpisu w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów operacji finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek,
  - 8) informacje o przychodach z tytułu dywidend, w podziale na jednostki, od których otrzymano dywidendy,
  - 9) informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz o planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy,
  - 10) propozycje podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy,
  - 11) informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w następnym okresie sprawozdawczym, wraz z wyjaśnieniami przyczyn zaniechania.
42. Informacje o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczony podatek dochodowy, obejmujące w szczególności:
- 1) wysokość rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych w poprzednich latach obrotowych, w tym odniesionych na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny,
  - 2) dokonane w ciągu roku obrotowego rozliczenia rezerwy na odroczony podatek dochodowy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych w poprzednich latach obrotowych, z wyodrębnieniem dokonanych rozliczeń z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny,
  - 3) utworzone w roku obrotowym aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z wyszczególnieniem części odniesionej na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny,
  - 4) utworzona w roku obrotowym rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z wyszczególnieniem części odniesionej na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny,
  - 5) stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec roku obrotowego, w tym stan aktywów rozliczanych z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny,
  - 6) stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec roku obrotowego, w tym stan rezerwy dotyczący operacji rozliczanych z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny,

7) wysokość obciążającego wynik finansowy podatku dochodowego za dany rok obrotowy, z podziałem na:

- a) część bieżącą,
- b) część odroczoną.

43. Zagregowane dane dotyczące:

- 1) korzystania z kredytów, pożyczek, gwarancji lub poręczeń przez pracowników, członków zarządu lub organów nadzorczych, ze wskazaniem warunków oprocentowania i terminów spłaty,
- 2) wynagrodzeń, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłaconych lub należnych członkom zarządu lub organów nadzorczych banku,
- 3) przeciętnego w roku obrotowym zatrudnienia, w przeliczeniu na etaty,
- 4) kosztów związanych z utworzeniem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, z wyszczególnieniem tytułów,
- 5) kosztów poniesionych na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych.

44. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi z bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku względem podmiotów powiązanych oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami, z podziałem na:

- 1) należności i zobowiązania,
- 2) główne pozycje przychodów i kosztów, w tym odsetki i prowizje, koszty rezerw na kredyty i pożyczki,
- 3) udzielone zobowiązania finansowe, w tym nieodwołalne.

45. Informacje o istotnych transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez bank na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązаныmi, przez które rozumie się jednostki powiązane oraz:

- 1) osobę, która jest członkiem organu zarządzającego lub nadzorującego banku lub jednostki z nim powiązanej, lub
  - 2) osobę, która jest małżonkiem lub osobą faktycznie pozostającą we wspólnym pożyciu, krewnym lub powinowatym do drugiego stopnia, przysposobionym lub przysposabiającym, osobą związaną z tytułu opieki lub kurateli w stosunku do którejkolwiek z osób będących członkami organu zarządzającego lub nadzorującego banku lub jednostki z nim powiązanej, lub
  - 3) jednostkę kontrolowaną, współkontrolowaną lub inną jednostkę, na którą znaczący wpływ wywiera lub posiada w niej znaczącą ilość głosów, bezpośrednio albo pośrednio, osoba, o której mowa w pkt 1 i 2, lub
  - 4) jednostkę realizującą program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia, skierowany do pracowników banku lub jednostki powiązanej
- wraz z informacjami określającymi charakter tych transakcji; informacje dotyczące poszczególnych transakcji mogą być zgrupowane według ich rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy informacje na temat poszczególnych transakcji są niezbędne dla zrozumienia ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku.

46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem, z wyszczególnieniem podziału na następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko rynkowe, w tym:
  - a) ryzyko walutowe,
  - b) ryzyko stopy procentowej,
  - c) ryzyko cenowe
- 2) ryzyko kredytowe,
- 3) ryzyko płynności,
- 4) ryzyko operacyjne.

47. Dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych:

- 1) informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej, w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności,
- 2) informacje na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumę wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami lub zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszoną o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, która jest podstawą kalkulacji wymogu, o którym mowa w art. 128 ustawy - Prawo bankowe,
- 3) wartość zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego.

48. Dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych analizę wiekową przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych w podziale na aktywa finansowe, w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości, i pozostałe aktywa finansowe.
49. Informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku.
50. Informacje o prowadzonej przez bank działalności powierniczej.
51. Informacje o sekurytyzacji aktywów banku, z wyszczególnieniem co najmniej:
- 1) wartości oraz rodzaju wierzytelności objętych sekurytyzacją,
  - 2) wartości oraz rodzaju otrzymanych papierów wartościowych.
52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:
- 1) określenie środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów środków pieniężnych, w tym ich strukturę na początek i koniec okresu sprawozdawczego,
  - 2) wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową,
  - 3) wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności,
  - 4) przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych.
53. Informacje w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie jednostek:
- 1) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą nabycia:
    - a) nazwa (firma) i opis przedmiotu działalności spółki przejętej,
    - b) liczba, wartość nominalna i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,
    - c) cena przejęcia, wartość aktywów netto według wartości godziwej spółki przejętej na dzień połączenia, wartość firmy lub ujemną wartość firmy i opis zasad jej amortyzacji
  - 2) jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów:
    - a) nazwy (firmy) i opis przedmiotu działalności spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru,
    - b) liczba, wartość nominalna i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia,
    - c) przychody i koszty, zyski i straty oraz zmiany w kapitałach własnych połączonych spółek za okres od początku roku obrotowego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, do dnia połączenia.
54. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym o:
- 1) nazwie, zakresie działalności wspólnego przedsięwzięcia,
  - 2) procentowym udziale banku we wspólnym przedsięwzięciu,
  - 3) części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych,
  - 4) zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub nabycia używanych rzeczowych składników aktywów trwałych,
  - 5) części zobowiązań wspólnie zaciągniętych,
  - 6) przychodach uzyskanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach z nimi związanych,
  - 7) zobowiązaniach pozabilansowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia.
55. Dane o wartościach instrumentów finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, w podziale na:
- 1) zdematerializowane instrumenty finansowe, w tym dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym,
  - 2) inne niż zdematerializowane instrumenty finansowe.
56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym.
57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy.

1. Informacje o spełnieniu przez bank wymogów, o których mowa w art. 128 ustawy - Prawo bankowe, - Adekwatność kapitałowa

dane w PLN

Wyszczególnienie:	Wartość na 31.12.2019 r.:	Wartość na 31.12.2018 r.:
Fundusze własne, w tym:	21 126 172,40	19 387 823,23
Kapitał Tier I, w tym	21 126 172,40	19 387 823,23
Kapitał podstawowy Tier I	21 126 172,40	19 387 823,23
Kapitał dodatkowy Tier I	0,00	0,00
Kapitał Tier II	0,00	0,00
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko, w tym	152 915 240,54	130 757 924,04
z tytułu ryzyka kredytowego:	134 603 115,54	113 109 049,04
z tytułu ryzyka walutowego:	0,00	0,00
z tytułu ryzyka operacyjnego:	18 312 125,00	17 648 875,00
Łączny współczynnik kapitałowy (w%)	13,82%	14,83%
Współczynnik kapitałowy Tier I (w%)	13,82%	14,83%
Współczynnik kapitałowy podstawowy Tier I (w%)	13,82%	14,83%
Kapitał wewnętrzny	17 272 219,24	13 515 633,73

Podstawowe regulacje obowiązujące w procesie oceny adekwatności kapitałowej to:

- rozporządzenie CRR - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr z dnia czerwca roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych,
- ustawa Prawo Bankowe, dalej "rozporządzenie CRR",
- ustawa z 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (z późniejszymi zmianami), dalej "Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym",
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, minimalny poziom współczynników kapitałowych utrzymywanych przez Bank wynosi:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) - 8%,
- współczynnik kapitału Tier 1 (T1) - 6%,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier (CET 1) - 4,5%.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, Bank ma obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora, który stanowi sumę obowiązujących buforów, tj.:

- **bufora zabezpieczającego**, który obowiązuje wszystkie banki. Według stanu na 31 grudnia 2019 roku bufor zabezpieczający wynosił 2,5%.
- **bufora antycyklicznego**, który nakładany jest w celu ograniczenia ryzyka systemowego wynikającego z cyklu kredytowego. Bank wylicza wskaźnik bufora antycyklicznego w wartości wyznaczonej przez właściwy organ państwa, w którym Bank posiada ekspozycje. Od 1 stycznia 2017 roku bufor antycykliczny jest równy 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- **bufora ryzyka systemowego** - służy do zapobiegania i ograniczania długoterminowego ryzyka niecyklicznego lub ryzyka makroostrożnościowego, które może spowodować silne negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i gospodarki danego kraju. Według stanu na 31 grudnia 2019 roku bufor ryzyka systemowego wynosił 3%.

Na koniec 2019 roku fundusze własne Banku wynosiły 21 126 172,40 PLN, tj. 4 960 942,21 EUR po przeliczeniu według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu 31.12.2019 rok.

Bank wyznacza kapitał regulacyjny dla:

- ryzyka kredytowego – w oparciu o metodę standardową,
- ryzyka walutowego – w oparciu o metodę podstawową,
- ryzyka operacyjnego – w oparciu o metodę wskaźnika podstawowego.

Wykazany na 31.12.2019 roku regulacyjny wymóg kapitałowy wyniósł 12 233 219,24 PLN i w odniesieniu do funduszy własnych wygenerował **Łączny współczynnik kapitałowy** na poziomie 13,82%. Tym samym Bank osiągnął wymagany minimalny poziom współczynnika wynoszący 13,5%.

Współczynnik kapitału TIER I (T1) na koniec 2019 roku wyniósł 13,82% i ukształtował się 0,32 pp powyżej wymaganego nadzorczego poziomu, jednak o 0,18 pp poniżej poziomu regulacyjnego.

Współczynnik kapitału podstawowego TIER I (CET 1) wyniósł 13,82%. Wskaźnik był wyższy od minimalnego poziomu przyjętego na 2019 rok o 3,82 pp.

W 2019 roku nie występowały przekroczenia limitów koncentracji zaangażowań i koncentracji kapitałowej, toteż nie było konieczności tworzenia wymogów kapitałowych z tego tytułu.

Bank szacuje **kapitał wewnętrzny** na następujące rodzaje ryzyka Bankowego, które zgodnie z obowiązującą w Banku wewnętrzną definicją zostały uznane za istotne:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko stopy procentowej w portfelu Bankowym,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kapitałowe,
- ryzyko braku zgodności.

Agregacja wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka (tj. obliczanie łącznej kwoty kapitału wewnętrznego) odbywa się w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Na datę 31.12.2019 roku **kapitał wewnętrzny** Banku wyniósł 17 272 219,24 PLN i składał się z następujących wymogów:

- na ryzyko kredytowe -	15 181 249,24 PLN
- na ryzyko walutowe -	0,00 PLN
- na ryzyko operacyjne -	1 464 970,00 PLN
- na ryzyko koncentracji -	0,00 PLN
- na ryzyko stopy procentowej w portfelu Bankowym -	626 000,00 PLN
- na ryzyko płynności -	0,00 PLN
- na ryzyko kapitałowe -	0,00 PLN

Bank Spółdzielczy w Ośnie Lubuskim utrzymał w 2019 roku i 2018 roku bezpieczną bazę kapitałową powyżej limitów nadzorczych. Bank stara się utrzymać fundusze własne na poziomie dostosowanym do rozmiarów prowadzonej działalności.

2. Dane o walutowej strukturze aktywów i pasywów

Bank przeprowadzał operacje dewizowe i walutowe wyrażone w jednostkach pieniężnych państw obcych.

W księgach Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku występują aktywa oraz pasywa wyrażone w polskich złotych oraz w walutach obcych, które zostały przeliczone na polskie złote po obowiązującym w w/w dniu średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP, tj.:

EUR	4,2585
USD	3,7977
CHF	3,9213
GBP	4,9971
DKK	0,5700
NOK	0,4320
SEK	0,4073
AUD	2,6624
CZK	0,1676
CAD	2,9139

Walutowe pozycje aktywów

Waluta	Walutowe pozycje aktywów:									
	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		Należności od sektora finansowego		Należności od sektora niefinansowego		Należności od sektora budżetowego		Pozostałe aktywa	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR	227 230,00	227 075,00	3 569 109,99	3 157 207,31						
USD	26 876,00	11 402,00	1 673 366,88	1 779 070,11						
CHF										
GBP	3 465,00	5 355,00	18 583,70	68,00						
DKK										
NOK										
SEK										
AUD										
CZK			0,00	792,00						
CAD										
PLN	4 013 815,79	4 249 211,22	65 420 804,94	80 723 116,49	171 381 461,20	146 255 836,55	18 122 758,15	23 839 350,61	29 936 290,26	19 714 871,66

Walutowe struktura aktywów w przeliczeniu na złote:

Waluta	Walutowe pozycje aktywów:									
	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		Należności od sektora finansowego		Należności od sektora niefinansowego		Należności od sektora budżetowego		Pozostałe aktywa	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR	967 658,95	976 422,50	15 199 054,89	13 575 991,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
USD	102 066,99	42 868,10	6 354 945,40	6 688 769,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CHF	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GBP	17 314,95	25 647,77	92 864,61	325,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
DKK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NOK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SEK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AUD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CZK	0,00	0,00	0,00	132,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CAD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PLN	4 013 815,79	4 249 211,22	65 420 804,94	80 723 116,49	171 381 461,20	146 255 836,55	18 122 758,15	23 839 350,61	29 936 290,26	19 714 871,66
RAZEM	5 100 856,68	5 294 149,59	87 067 669,84	100 988 336,00	171 381 461,20	146 255 836,55	18 122 758,15	23 839 350,61	29 936 290,26	19 714 871,66
AKTYWA RAZEM									311 609 036,13	296 092 544,41

Łączne zaangażowanie Banku w aktywa wyrażone w walutach obcych, w przeliczeniu na PLN wg kursu średniego NBP określonego dla poszczególnych walut, na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawia poniższa tabela.

31.12.2019

31.12.2018

	AKTYWA (w zł)	UDZIAŁ %	AKTYWA (w zł)	UDZIAŁ %
EUR	16 166 713,84	5,19%	14 552 413,93	4,92%
USD	6 457 012,39	2,07%	6 731 637,99	2,27%
CHF	0,00	0,00%	0,00	0,00%
GBP	110 179,56	0,04%	25 973,46	0,01%
DKK	0,00	0,00%	0,00	0,00%
NOK	0,00	0,00%	0,00	0,00%
SEK	0,00	0,00%	0,00	0,00%
AUD	0,00	0,00%	0,00	0,00%
CZK	0,00	0,00%	132,50	0,00%
CAD	0,00	0,00%	0,00	0,00%
PLN	288 875 130,34	92,70%	274 782 386,53	92,80%
RAZEM	311 609 036,13	100,00%	296 092 544,41	100,00%

GRUPA AKTYWÓW	Udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2019 (w %)	Udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2018 (w %)
Kasa, operacje z bankiem centralnym	0,35%	0,35%
Należności od sektora finansowego	6,95%	6,85%
Należności od sektora niefinansowego	0,00%	0,00%
Należności od sektora budżetowego	0,00%	0,00%
Pozostałe aktywa	0,00%	0,00%
RAZEM	7,30%	7,20%

Walutowe pozycje pasywów

Waluta	Walutowe pozycje pasywów:							
	Zobowiązania wobec sektora finansowego		Zobowiązania wobec sektora niefinansowego		Zobowiązania wobec sektora budżetowego		Pozostałe pasywa	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR			3 789 732,73	3 341 165,01	4 681,06	3 047,14		
USD			1 698 006,36	1 801 027,49				
CHF								
GBP			22 642,60	1 954,14				
DKK								
NOK								
SEK								
AUD								
CZK			0,00	0,77				
CAD								
PLN	118,80	0,00	239 466 861,63	214 760 580,61	26 012 034,48	37 271 502,23	23 409 844,00	22 899 666,79

Walutowe struktura pasywów w przeliczeniu na złote:

Waluta	Walutowe pozycje pasywów:							
	Zobowiązania wobec sektora finansowego		Zobowiązania wobec sektora niefinansowego		Zobowiązania wobec sektora budżetowego		Pozostałe pasywa	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
EUR	0,00	0,00	16 138 576,82	14 367 009,54	19 934,30	13 102,70	0,00	0,00
USD	0,00	0,00	6 448 518,76	6 771 323,06	0,00	0,00	0,00	0,00
CHF	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
GBP	0,00	0,00	113 147,34	9 359,35	0,00	0,00	0,00	0,00
DKK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NOK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SEK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AUD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CZK	0,00	0,00	0,00	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00
CAD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PLN	118,80	0,00	239 466 861,63	214 760 580,61	26 012 034,48	37 271 502,23	23 409 844,00	22 899 666,79
RAZEM	118,80	-	262 167 104,55	235 908 272,69	26 031 968,78	37 284 604,93	23 409 844,00	22 899 666,79
PASYWA RAZEM							311 609 036,13	296 092 544,41

Udział pozycji pasywów wyrażonych w walutach obcych w bilansie Banku, w przeliczeniu na PLN wg kursu średniego NBP określonego dla poszczególnych walut, na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawia poniższa tabela.

31.12.2019

31.12.2018

	PASYWA (w zł)	UDZIAŁ %	PASYWA (w zł)	UDZIAŁ %
EUR	16 158 511,12	5,18%	14 380 112,24	4,86%
USD	6 448 518,76	2,07%	6 771 323,06	2,29%
CHF	0,00	0,00%	0,00	0,00%
GBP	113 147,34	0,04%	9 359,35	0,00%
DKK	0,00	0,00%	0,00	0,00%
NOK	0,00	0,00%	0,00	0,00%
SEK	0,00	0,00%	0,00	0,00%
AUD	0,00	0,00%	0,00	0,00%
CZK	0,00	0,00%	0,13	0,00%
CAD	0,00	0,00%	0,00	0,00%
PLN	288 888 858,91	92,71%	274 931 749,63	92,85%
RAZEM	311 609 036,13	99,99%	296 092 544,41	100,00%

GRUPA AKTYWÓW	<i>Udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2019 (w %)</i>	<i>Udział w sumie bilansowej na dzień 31.12.2018 (w %)</i>
Zobowiązania wobec sektora finansowego	0,00%	0,00%
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	7,28%	7,14%
Zobowiązania wobec sektora budżetowego	0,01%	0,01%
Pozostałe pasywa	0,00%	0,00%
RAZEM	7,29%	7,15%

3. Dane o źródłach pozyskania depozytów, z uwzględnieniem podziału na branżowe i geograficzne segmenty rynku

Branżowe segmenty rynku

Wyszczególnienie	wartość bilansowa na 31.12.2019 r. w PLN	udział na 31.12.2019 r. w %	wartość bilansowa na 31.12.2018 r. w PLN	udział na 31.12.2018 r. w %
1	2	3	4	5
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	2 993 697,72	1,04%	2 537 216,85	0,93%
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne i spółdzielnie	32 918 082,32	11,42%	28 520 081,94	10,44%
Rolnicy indywidualni	11 302 617,16	3,92%	11 482 793,92	4,20%
Przedsiębiorstwa indywidualne	12 731 125,87	4,42%	12 524 656,67	4,58%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstwa domowych	17 116 284,81	5,94%	14 203 625,19	5,20%
Instytucje rządowe i samorządowe	26 031 968,78	9,03%	37 284 604,93	13,65%
Osoby prywatne	185 105 296,67	64,23%	166 639 898,12	61,00%
RAZEM	288 199 073,33	100,00%	273 192 877,62	100,00%

Geograficzne segmenty rynku:

Powiat	wartość bilansowa na 31.12.2019 r. w PLN	udział na 31.12.2019 r. w %	wartość bilansowa na 31.12.2018 r. w PLN	udział na 31.12.2018 r. w %
1	2	3	4	5
ślubicki	181 769 455,69	63,07%	166 143 283,18	60,81%
siłceński	88 075 209,23	30,56%	74 187 445,43	27,16%
gorzowski	18 354 408,41	6,37%	32 862 149,01	12,03%
RAZEM	288 199 073,33	100,00%	273 192 877,62	100,00%

Depozyty ogółem stanowią główne źródło finansowania działalności Banku i na 31.12.2019 roku stanowiły one 92,05% sumy pasywów ogółem. Depozyty pozyskane są w 63,07% z terenu powiatu ślubickiego. Zgromadzone depozyty pochodzą w 64,23% od osób fizycznych i w 11,42% od przedsiębiorstw i spółek prywatnych oraz spółdzielni.

4. Informacje o strukturze koncentracji zaangażowania banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, branżowe i geograficzne segmenty rynku, wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem

KONCENTRACJA WOBEC NAJWIĘKSZYCH PODMIOTÓW

Struktura zaangażowania w 10 największych klientów Banku:

Podmiot	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	Udział (w %) w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2019 r.	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.	Udział (w %) w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
Klient 1	2 363 507,00	1,07%	1 866 958,00	0,97%
Klient 2	2 387 419,00	1,08%	1 969 324,00	1,03%
Klient 3	2 421 816,00	1,09%	1 996 152,00	1,04%
Klient 4	2 770 795,00	1,25%	2 059 885,00	1,07%
Klient 5	2 885 337,00	1,30%	2 119 172,00	1,11%
Klient 6	2 886 918,00	1,30%	2 319 579,00	1,21%
Klient 7	3 044 141,00	1,37%	2 659 844,00	1,39%
Klient 8	3 404 395,00	1,54%	2 739 411,00	1,43%
Klient 9	3 690 116,00	1,66%	2 862 959,00	1,49%
Klient 10	3 206 099,00	1,45%	3 171 196,00	1,65%
RAZEM	29 060 543,00	x	23 764 480,00	x

*Zaangażowanie wyłączone spod limitu koncentracji zaangażowań.

Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów oraz grup powiązanych klientów jest w banku monitorowane zgodnie z art. 395 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych nr 575/2013 (CRR), zgodnie z którym, Bank nie przyjmuje na siebie ryzyka ekspozycji wobec klienta lub grupy powiązanych klientów, której wartość przekracza 25% wartości jej uznanego kapitału.

Na 31 grudnia 2019 roku limity koncentracji nie były przekroczone. Na 31 grudnia 2019 roku poziom ryzyka koncentracji Banku z tytułu największego zaangażowania wobec pojedynczego podmiotu wyniósł 17,46% uznanego kapitału Banku (na 31 grudnia 2018 roku 16,36 %).

KONCENTRACJA WOBEC NAJWIĘKSZYCH GRUP

Struktura zaangażowania w 5 największych Grup:

Podmiot	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	Udział (w %) w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2019 r.	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.	Udział (w %) w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
Grupa klientów 1	2 334 467,00	1,05%	2 305 661,00	1,20%
Grupa klientów 2	2 355 111,00	1,06%	2 616 411,00	1,69%
Grupa klientów 3	2 870 916,00	1,29%	3 229 894,00	0,00%
Grupa klientów 4	2 895 953,00	1,31%		
RAZEM	10 456 447,00	x	8 151 966,00	x

*Zaangażowanie wyłączone spod limitu koncentracji zaangażowań.

Na 31 grudnia 2019 roku największa koncentracja zaangażowania w grupę kredytobiorców (podmiotów powiązanych) wyniosła 1,31% portfela kredytowego Banku (na 31 grudnia 2018 roku 1,69%). Na 31 grudnia 2019 roku największa koncentracja zaangażowania w grupę wyniosła 13,71% uznanego kapitału Banku (na 31 grudnia 2018 roku 16,66%).

KONCENTRACJA WOBEC SEKCJI BRANŻOWYCH

Koncentracja branżowa na dzień 31.12.2019 r. oraz 31.12.2018 r.

Branża gospodarki	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	Udział (w %) w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2019 r.	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2018 r.	Udział (w %) w obliżu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2018 r.
1	2	3	4	5
Administracja publiczna	20 632 864,66	9,31%	24 169 390,40	12,61%
Budownictwo	37 415 452,36	16,87%	29 414 542,63	15,35%
Dostawa wody	-	0,00%	188 693,00	0,10%
Pośrednictwo finansowe	-	0,00%	127 866,00	0,07%
Obsługa nieruchomości	1 951 891,09	0,88%	2 149 926,56	1,12%
Hotele i restauracje	12 706 716,36	5,73%	9 379 950,43	4,89%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	15 903 240,68	7,17%	14 266 524,13	7,44%
Ochrona zdrowia	571 180,24	0,26%	664 160,69	0,35%
Działalność usługowa	4 601 862,48	2,08%	2 968 579,47	1,55%
Przetwórstwo przemysłowe	11 064 826,32	4,99%	6 142 871,38	3,20%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	37 992 917,16	17,13%	33 647 353,76	17,55%
Transport i gospodarka magazynowa	1 199 885,97	0,54%	621 219,09	0,32%
Inne	2 900 209,27	1,31%	1 806 133,42	0,94%
Osoby fizyczne*	74 792 907,05	33,73%	66 125 833,99	34,50%
RAZEM	221 733 953,64	100,00%	191 673 044,95	100,00%

*Grupa klientów ujęta w celu kompletności prezentacji danych

W Banku stosowane są limity branżowe, których celem jest ograniczanie poziomu ryzyka związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych prowadzących działalność w wybranych branżach charakteryzujących się wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz unikanie nadmiernego poziomu koncentracji branżowej.

W strukturze zaangażowania branżowego Banku dominują podmioty działające w branży "rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo" oraz branży "budownictwo". Łączne zaangażowanie w dwie największe grupy branż tj. "Budownictwo" oraz "Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo" na 31 grudnia 2019 roku wyniosła 34,00% (na 31 grudnia 2018 roku 32,90%).

KONCENTRACJA WOBEC REGIONÓW GEOGRAFICZNYCH

W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje w geograficznych segmentach rynku, ponieważ teren działania Banku obejmuje głównie jedno województwo lubuskie.

5. Informacje o:

- 1) strukturze należności banku w podziale na poszczególne kategorie, ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, z wyszczególnieniem kredytów i pożyczek, lokat w innych bankach i w innych podmiotach finansowych, w tym informacje o:
  - a) należnościach z odroczonym terminem zapłaty,
  - b) należnościach przeterminowanych i należnościach spornych, na które nie utworzono rezerw celowych lub nie dokonano odpisu aktualizującego,
- 2) kredytach i pożyczkach, od których bank nie nalicza odsetek,
- 3) aktywach finansowych, z podziałem na:
  - a) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
  - b) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu,
  - c) kredyty i pożyczki oraz inne należności banku,
  - d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności,
  - e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- 4) aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości;

5.1. Struktura należności Banku w podziale na kategorie ustalone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy o rachunkowości

Podmiot	31.12.2019 r.		31.12.2018 r.	
	Wartość bilansowa (w zł)	Struktura (w %)	Wartość bilansowa (w zł)	Struktura (w %)
1	2	3	4	5
Sektor finansowy, w tym:	87 067 669,84	31,57%	100 988 336,00	37,25%
Kredyty i pożyczki w sytuacji normalnej	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki pod obserwacją	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki poniżej standardu	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki wątpliwe	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki stracone	-	0,00%	-	0,00%
Lokaty	48 083 382,79	55,23%	64 716 796,67	64,08%
Inne należności	38 984 287,05	44,77%	36 271 539,33	35,92%
Sektor niefinansowy, w tym:	170 631 382,02	61,86%	146 255 836,55	53,95%
Kredyty i pożyczki w sytuacji normalnej	160 677 016,34	94,17%	137 532 922,79	94,03%
Kredyty i pożyczki pod obserwacją	2 601 611,59	1,52%	2 175 614,01	1,49%
Kredyty i pożyczki poniżej standardu	1 333 237,31	0,78%	1 227 376,35	0,84%
Kredyty i pożyczki wątpliwe	3 252 052,78	1,91%	4 206 538,23	2,88%
Kredyty i pożyczki stracone	2 734 265,42	1,60%	1 100 179,63	0,75%
Inne należności	33 198,58	0,02%	13 205,54	0,01%
Sektor budżetowy, w tym	18 122 758,15	6,57%	23 839 350,61	8,80%
Kredyty i pożyczki w sytuacji normalnej	9 310 240,77	51,37%	23 839 350,61	100,00%
Kredyty i pożyczki pod obserwacją	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki poniżej standardu	8 812 517,38	48,63%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki wątpliwe	-	0,00%	-	0,00%
Kredyty i pożyczki stracone	-	0,00%	-	0,00%
Inne należności	-	0,00%	-	0,00%
Należności ogółem	275 821 810,01	100,00%	271 083 523,16	100,00%

*wskaźnik struktury dla poszczególnych sektorów został wyliczony jako udział danego sektora w należnościach ogółem, wskaźnik struktury dla poszczególnych kategorii ryzyka został wyliczony jako udział danej kategorii w danym sektorze

5.1a. Informacje o należnościach z odroczonym terminem zapłaty

Nie wystąpiły

5.1b. Informacje o należnościach przeterminowanych i należnościach spornych, na które nie utworzono rezerw celowych lub nie dokonano odpisu aktualizującego

Nie wystąpiły

5.2. Informacje o kredytach i pożyczkach, od których bank nie nalicza odsetek

Kategoria należności/ Klient	31.12.2019 r.		31.12.2018 r.	
	Wartość kapitału w zł	Przyczyna braku naliczania odsetek	Wartość kapitału w zł	Przyczyna braku naliczania odsetek
1	2	3	4	5
Kredyty				
54465/4/STRACONA			182 596,00	postępowanie komornicze
54465/5/ STRACONA			46 173,14	postępowanie komornicze
46314/24/STRACONA			76 875,00	postępowanie upadłościowe
46314/26/STRACONA			88 832,00	postępowanie upadłościowe
7793 /STRACONA	138 574,00	ugoda	143 974,00	ugoda
61737/STRACONA	92 014,00	postępowanie komornicze	92 014,00	postępowanie komornicze
45522/STRACONA	48 800,00	postępowanie komornicze	57 284,89	postępowanie komornicze
45522/STRACONA	60 200,00	postępowanie komornicze	64 800,00	postępowanie komornicze
45522/STRACONA	4 100,00	postępowanie komornicze	8 550,00	postępowanie komornicze
66338/STRACONA	432 866,00	postępowanie sądowe	432 866,00	postępowanie sądowe
20460/STRACONA	1 154 142,30	postępowanie upadłościowe	1 202 960,00	postępowanie upadłościowe
14081/STRACONA	350,00	ugoda	750,00	ugoda
700173/STRACONA	4 541,32	postępowanie komornicze	4 541,32	ugoda
48220/STRACONA	17 874,00	postępowanie komornicze	17 874,00	postępowanie komornicze
71088112/STRACONA	1 210,16	postępowanie komornicze	1 661,42	postępowanie komornicze
71064129/STRACONA	2 239,72	postępowanie komornicze	2 239,72	postępowanie komornicze
717012/STRACONA	4 771,99	postępowanie sądowe		
RAZEM:	1 961 683,49		2 423 991,49	

5.3. Aktywa finansowe z podziałem na:

- a) aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy - nie wystąpiły
 b) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - nie wystąpiły
 c) kredyty i pożyczki i inne należności - **Kredyty i pożyczki i inne należności udzielone przez Bank wykazano w pkt. 5.1.**
 d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
 e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kategoria aktywów finansowych	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3	4
a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		-	-
	RAZEM	-	-
b) Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			
	RAZEM	-	-
c) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	Bony pieniężne NBP	17 998 498,29	7 998 998,86
	Bankowe Papiery Wartościowe SGB-Banku S.A.	1 093 509,97	990 659,78
	RAZEM	19 092 008,26	8 989 658,64
e) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Akcje SGB-Banku S.A.	1 890 400,00	1 320 400,00
	Udziały Spółdzielczy System Ochrony SGB	1 000,00	1 000,00
	RAZEM	1 891 400,00	1 321 400,00

Na dzień bilansowy akcje w SGB-Banku S.A. oraz udziały w SSO SGB zostały wycenione według ceny nabycia zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

Na dzień 31.12.2019 roku kwota ogólna 1 891 400,00 PLN aktywów dostępnych do sprzedaży dotyczy akcji i udziałów mniejszościowych, bank nie posiada aktywów finansowych wycenianych przez fundusz z aktualizacji wyceny.

5.4 Informacje o aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości

Nie wystąpiły

6. Informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:

6.1 Wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Bank nie posiada kredytów, pożyczek i innych należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

6.2 Wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym

Nie wystąpiła. Bank nie posiada kredytów, pożyczek i innych należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

6.3 Wartość, o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe

Nie wystąpiła. Bank nie stosuje instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

6.4 Wartość zmiany, w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego, ustaloną:

a) jako wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która nie wynika ze zmiany warunków rynkowych powodujących ryzyko rynkowe

Nie wystąpiła. Bank nie posiada kredytów, pożyczek i innych należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

b) w oparciu o inną metodę, która w ocenie banku pozwala wierniej odzwierciedlić wartość zmiany dla danego składnika lub grupy aktywów finansowych, która wynika ze zmiany ryzyka kredytowego,

Nie wystąpiła. Bank nie posiada kredytów, pożyczek i innych należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

6.5 Wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco

Nie wystąpiła. Bank nie stosuje instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

7. Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:

7.1 Wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

W Banku nie występują zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

7.2 Wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu

W Banku nie występują zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako przeznaczone do obrotu.

7.3 Różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności

Nie wystąpiły. W Banku nie występują zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:

8.1. Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym (w PLN)

Nie wystąpiły. Bank nie posiada instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie giełdowym.

8.2. Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie pozagiełdowym (w PLN)

Nie wystąpiły. Bank nie posiada instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie pozagiełdowym.

8.3. Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujące się w obrocie na rynku regulowanym (w PLN)

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3	4
1.	Bony pieniężne NBP	17 998 498,29	7 998 998,86
	RAZEM	17 998 498,29	7 998 998,86

8.4. Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością (w PLN)

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.
1	2	3	4
1.	Akcje SGB-Banku S.A.	1 890 400,00	1 320 400,00
2.	Udziały mniejszościowe w innych jednostkach	1 000,00	1 000,00
3.	Bankowe Papiery Wartościowe SGB-Banku S.A.	1 093 509,97	990 659,78
	RAZEM	2 984 909,97	2 312 059,78

8.5. Wartość rynkowa instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie

Nie wystąpiła.

9. Informacje o zawartych przez bank umowach, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego

Bank nie zawierał umów, których skutkiem było powstanie instrumentu finansowego.

10. Informacje o posiadanych udziałach i akcjach, w podziale na jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone, zawierające:

10.1. Nazwę i siedzibę jednostek oraz przedmiot ich działalności

10.2 Wartość bilansową udziałów i akcji, procent posiadanego kapitału jednostki i udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu

10.3 Wartość kapitału własnego jednostki, jej wynik finansowy za rok obrotowy, nieopłaconą przez bank wartość udziału w kapitale jednostki

10.4 Wartość otrzymanych lub należnych dywidend za rok obrotowy oraz stopień udziału banku w zarządzaniu

Bank nie posiada udziałów i akcji w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych w rozumieniu ustawy o rachunkowości.

11. Informacje o wartości posiadanych udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które bank przeznaczył do sprzedaży

Bank nie posiada udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych w rozumieniu ustawy o rachunkowości.

12. W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych ujawnieniu podlegają informacje o wartości i kategorii przekwalifikowanych aktywów oraz o przyczynach przekwalifikowania

Bank nie dokonywał przekwalifikowania składników aktywów finansowych między kategoriami instrumentów finansowych.

13. W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, informacje o:

13.1 Wartości aktywów finansowych przekwalifikowanych do i z każdej kategorii, a także przyczyny przekwalifikowania

13.2 Wartości bilansowej i wartości godziwej składników aktywów finansowych, które zostały przekwalifikowane w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych

13.3 Wyjątkowych okoliczności wraz z faktami wskazującymi na to, iż były one wyjątkowe, gdy składnik aktywów finansowych został przekwalifikowany zgodnie z § 32 ust. 1 rozporządzenia

13.4 Przychodach lub kosztach z tytułu wyceny składnika aktywów finansowych, w okresie sprawozdawczym oraz w poprzednich okresach sprawozdawczych

13.5 Przychodach lub kosztach z tytułu wyceny, które zostałyby ujęte w okresie sprawozdawczym, jeżeli dany składnik aktywów finansowych nie zostałby przekwalifikowany

13.6 Efektywnej stopie procentowej i szacunkowej kwocie przepływow pieniędzy, które bank spodziewa się odzyskać, na dzień przekwalifikowania składnika aktywów finansowych

Bank nie dokonywał przekwalifikowania składników aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.

14. W przypadku przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu, ujawnieniu podlegają następujące informacje w odniesieniu do każdej kategorii aktywów finansowych:

14.1 Rodzaj przeniesionych aktywów

14.2 Wartość i charakter korzyści zachowanych przez bank, a także rodzaje ryzyka związane z przeniesionymi aktywami finansowymi, które nie podlegają wyłączeniu z bilansu

14.3 Wartość bilansowa przeniesionych aktywów, wartość ujmowanych w bilansie aktywów i powiązanych z nimi zobowiązań

Bank nie dokonywał przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych, które nie zostały wyłączone z bilansu.

15. Informacje o zastawie na mieniu banku, wraz z postanowieniami i warunkami ustanowienia zastawu oraz wartości bilansowej składników aktywów finansowych, które bank zastawił jako zabezpieczenie zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie występował zastaw na mieniu Banku, jako zabezpieczenie jego zobowiązań lub zobowiązań pozabilansowych.

16. Informacje o posiadanych instrumentach finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi

Bank nie posiada instrumentów finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi.

17. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o wielkości:

17.1 środków pieniężnych klientów biura maklerskiego ulokowanych w dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa

17.2 środków pieniężnych klientów zdeponowanych na rachunkach pieniężnych w biurze maklerskim oraz wypłaconych na poczet nabycia papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub publicznym obrocie pierwotnym

17.3 środków pieniężnych przekazanych z funduszu rozliczeniowego.

Nie dotyczy. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.

18. Informacje o należnościach od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, w podziale na:

18.1 należności z tytułu zawartych transakcji giełdowych, w dalszym podziale na należności z tytułu rozliczenia transakcji na poszczególnych giełdach

18.2 należności z tytułu zawartych transakcji na rynku pozagiełdowym

18.3 należności z tytułu reprezentacji innych banków, prowadzących działalność maklerską, oraz domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych

18.4 należności z tytułu afiliacji

18.5 należności z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu.

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie występowały należności od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.

19. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o należnościach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, w podziale na:

19.1. należności z funduszu rozliczeniowego

19.2 należności z funduszu rekompensat.

Nie dotyczy. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.

20. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o zobowiązaniach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, w podziale na:

20.1 zobowiązania wobec funduszu rozliczeniowego

20.2 zobowiązania wobec funduszu rekompensat.

Nie dotyczy. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.

21. Informacje o należnościach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na należności od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku

Nie dotyczy. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.

22. Informacje o zobowiązaniach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na zobowiązania od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku

Nie dotyczy. Bank nie posiada wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego.

23. Informacje o zobowiązaniach od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, w podziale na:

23.1 zobowiązania z tytułu zawartych transakcji giełdowych, w dalszym podziale na zobowiązania z tytułu rozliczenia transakcji na poszczególnych giełdach

23.2. zobowiązania z tytułu zawartych transakcji na rynku pozagiełdowym

23.3. zobowiązania z tytułu reprezentacji innych banków, prowadzących działalność maklerską, oraz domów maklerskich na regulowanych rynkach papierów wartościowych

23.4. zobowiązania z tytułu afiliacji

23.5. zobowiązania z tytułu pożyczek automatycznych realizowanych za pośrednictwem Krajowego Depozytu

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie występowały zobowiązania od banków prowadzących działalnością maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich.

24. Informacje o zmianach wartości funduszy wydzielonych dla oddziałów zagranicznych, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń, z podziałem na poszczególne podmioty, oraz stanu na koniec roku obrotowego

Bank nie posiada oddziałów zagranicznych.

25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych:

25.1. Zakres zmian wartości niematerialnych i prawnych zawierający stan na początek roku obrotowego, tytuły zwiększeń i zmniejszeń oraz stan na koniec roku obrotowego

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (w PLN) 31.12.2019					
	Oprogramowanie, licencje	Prawa do wynałazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych	Inne WNIp	Nakłady na WNIp	OGÓŁEM
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	318 969,01				318 969,01
Nabycie					0,00
Transfery z nakładów					0,00
Likwidacja					0,00
Inne					0,00
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	318 969,01	0,00	0,00	0,00	318 969,01
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	317 636,49				317 636,49
Amortyzacja okresu	1 332,52				1 332,52
Likwidacja					0,00
Inne					0,00
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	318 969,01	0,00	0,00		318 969,01
Odpisy aktualizujące na początek okresu					0,00
Utworzenie w okresie					0,00
Zmniejszenie w okresie					0,00
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość bilansowa netto na początek okresu	1 332,52	0,00	0,00	0,00	1 332,52
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (w PLN) 31.12.2018					
	Oprogramowanie, licencje	Prawa do wynałazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych	Inne WNIp	Nakłady na WNIp	OGÓŁEM
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	318 969,01				318 969,01
Nabycie					0,00
Transfery z nakładów					0,00
Likwidacja					0,00
Inne					0,00
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	318 969,01	0,00	0,00	0,00	318 969,01
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	313 638,99				313 638,99
Amortyzacja okresu	3 997,50				3 997,50
Likwidacja					0,00
Inne					0,00
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	317 636,49	0,00	0,00		317 636,49
Odpisy aktualizujące na początek okresu					0,00
Utworzenie w okresie					0,00
Zmniejszenie w okresie					0,00
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość bilansowa netto na początek okresu	5 330,02	0,00	0,00	0,00	5 330,02
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	1 332,52	0,00	0,00	0,00	1 332,52

25.2. Wartość obcych wartości niematerialnych i prawnych, używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie korzystał z wartości niematerialnych i prawnych na podstawie umowy leasingu.

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych, w szczególności:

26.1 Zakres zmian wartości użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych, zawierający stan na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE (w PLN) 31.12.2019	Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	666 384,13	9 384 911,81	829 313,93	262 054,94	1 427 189,67			12 569 854,48
Nabycie			39 598,02					39 598,02
Transfery z nakładów								0,00
Likwidacja i sprzedaż			-68 713,51					-68 713,51
Inne								0,00
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	666 384,13	9 384 911,81	800 198,44	262 054,94	1 427 189,67	0,00	0,00	12 540 738,99
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0,00	2 219 327,48	730 970,70	188 704,89	1 068 294,01			4 207 297,08
Amortyzacja okresu		238 927,54	45 680,56	21 468,30	100 853,55			406 929,95
Likwidacja i sprzedaż			-68 713,51					-68 713,51
Inne								0,00
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0,00	2 458 255,02	707 937,75	210 173,19	1 169 147,56			4 545 513,52
Odpisy aktualizujące na początek okresu								0,00
Utworzenie w okresie								0,00
Zmniejszenie w okresie								0,00
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość bilansowa netto na początek okresu	666 384,13	7 165 584,33	98 343,23	73 350,05	358 895,66	0,00	0,00	8 362 557,40
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	666 384,13	6 926 656,79	92 260,69	51 881,75	258 042,11	0,00	0,00	7 995 225,47

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE (w PLN) 31.12.2018	Grunty własne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	804 782,80	9 380 011,49	845 366,37	262 054,94	1 358 636,37			12 650 851,97
Nabycie		4 900,32	2 330,13		243 178,38			250 408,83
Transfery z nakładów								0,00
Likwidacja i sprzedaż	-138 398,67		-18 382,57		-174 625,08			-331 406,32
Inne								0,00
Wartość bilansowa brutto na koniec okresu	666 384,13	9 384 911,81	829 313,93	262 054,94	1 427 189,67	0,00	0,00	12 569 854,48
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	0,00	1 979 066,66	713 322,27	155 728,02	1 150 846,44			3 998 963,39
Amortyzacja okresu		240 260,82	36 031,00	32 976,87	92 072,65			401 341,34
Likwidacja i sprzedaż			-18 382,57		-174 625,08			-193 007,65
Inne								0,00
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	0,00	2 219 327,48	730 970,70	188 704,89	1 068 294,01			4 207 297,08
Odpisy aktualizujące na początek okresu								0,00
Utworzenie w okresie								0,00
Zmniejszenie w okresie								0,00
Odpisy aktualizujące na koniec okresu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość bilansowa netto na początek okresu	804 782,80	7 400 944,83	132 044,10	106 326,92	207 789,93	0,00	0,00	8 651 888,58
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	666 384,13	7 165 584,33	98 343,23	73 350,05	358 895,66	0,00	0,00	8 362 557,40

26.2 Wartość obcych środków trwałych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie korzystał ze środków trwałych używanych na podstawie umowy leasingu.

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi w podziale na nieruchomości i pozostałe składniki majątku (w PLN)

Nie wystąpiły. Bank nie posiada aktywów przejętych za długi.

28. Informacje o aktywach trwałych przeznaczonych do zbycia, zawierające wartość tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego (w PLN)

Nie wystąpiły. Bank nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

29. Wykaz pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz rozliczeń międzyokresowych przychodów (w PLN)

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
1	2	3	4
1	Rozliczenia międzyokresowe czynne z tego:	918 948,74	941 199,00
1.1.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	633 400,00	536 556,00
1.2.	Pozostałe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	285 548,74	404 643,00
	- prenumeraty	2 368,80	3 208,83
	- ubezpieczenia	5 055,25	4 830,00
	- opłaty za używanie oprogramowania	4 792,49	9 863,34
	- remonty	225 766,52	293 665,64
	- informacja o BS w internecie	123,00	307,50
	- licencja - Orzeł Agrobiznesu	0,00	464,64
	- przychody do otrzymania	47 442,68	92 303,05
2	Koszty i przychody rozliczane w czasie	244 729,59	205 282,25
2.1.	Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne, w tym:	0,00	0,00
	- rozliczenia międzyokresowe kosztów	0,00	0,00
2.2.	Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	244 729,59	205 282,25
	- prowizja od kredytów rozliczana liniowo	82 163,32	91 441,27
	- prowizja z tytułu udzielonej gwarancji rozliczana liniowo	87 865,01	48 280,42
	- prowizja od ubezpieczeń	74 701,26	65 560,56

30. Dane o strukturze własności kapitału podstawowego, w tym ilość, rodzaj i wartość nominalna akcji oraz wartość udziałów tworzących kapitał, z wyszczególnieniem akcjonariuszy lub udziałowców posiadających ponad 5% głosów na walnym zgromadzeniu

Lp.	Nazwa grupy udziałowców	Liczba udziałów	Wartość nominalna udziału	Wartość udziałów zadeklarowanych ogółem
1	2	3	4	5
1.	Osoby fizyczne	16 082	100,00	1 608 200,00
2.	Osoby prawne	141	100,00	14 100,00
	RAZEM	16 223	x	1 622 300,00

W Banku nie wystąpili udziałowcy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (Zebraniu Przedstawicieli).

31. Dane o uprzywilejowaniu i ograniczeniu praw związanych z daną grupą akcji, w tym dotyczących podziału dywidend i zwrótu kapitału

Nie dotyczy Banku Spółdzielczego.

32. Informacje o akcjach własnych będących w posiadaniu banku lub w posiadaniu jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych

Nie dotyczy Banku Spółdzielczego.

33. Informacje o zobowiązaniach z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy lub nadwyżki bilansowej

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku nie występowały zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy.

34. Informacje w zakresie zobowiązań podporządkowanych, obejmujące:

34.1. Wartość poszczególnych pożyczek oraz waluty, w jakich zostały zaciągnięte

34.2. Warunki oprocentowania i terminy wymagalności pożyczek

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie posiadał zobowiązań podporządkowanych.

35. Informacje o stanie i zmianach wartości rezerw celowych, z podziałem na kategorie należności, obejmujące:

35.1. Stan rezerw celowych na początek roku obrotowego

35.2. Zwiększenia, wykorzystanie i rozwiązanie rezerw celowych

35.3. Stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego

35.4. Wymagany, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy, stan rezerw celowych na koniec roku obrotowego, wraz ze szczegółowym wyjaśnieniem, jeżeli stan rezerw wykazany w pkt 3 nie osiągnął stanu wymaganego

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego (w PLN)	Zwiększenia (w PLN)	Wykorzystanie (w PLN)	Rozwiązanie (w PLN)	Zmiany sytuacji oraz zmiany zespołu kont (w PLN)	Stan rezerw na koniec roku obrotowego (w PLN)	Wymagany poziom rezerw celowych (w PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora finansowego, w tym:	-	-	-	-	-	-	-
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją						-	
	- poniżej standardu						-	
	- wątpliwe						-	
	- stracone						-	
2.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	3 935 513,52	2 299 973,75	778 293,34	1 775 957,50	197,79	3 681 434,22	3 681 434,22
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	107 463,66	109 118,87	-	92 050,64	- 6 133,42	118 398,47	118 398,47
	- poniżej standardu	131 224,58	74 347,74	-	19 415,89	- 45 793,65	140 362,78	140 362,78
	- wątpliwe	942 140,53	1 116 075,65	-	915 113,38	47 723,71	1 190 826,51	1 190 826,51
	- stracone	2 754 684,75	1 000 431,49	778 293,34	749 377,59	4 401,15	2 231 846,46	2 231 846,46
3.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego, w tym:	-	2 203 129,34	-	-	-	2 203 129,34	2 203 129,34
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją						-	
	- poniżej standardu	-	2 203 129,34	-	-	-	2 203 129,34	2 203 129,34
	- wątpliwe						-	
	- stracone						-	
	RAZEM	3 935 513,52	4 503 103,09	778 293,34	1 775 957,50	197,79	5 884 563,56	5 884 563,56

W 2019 roku na koncie 860 zaewidencjonowano również rozwiązanie rezerw dotyczących spłaconych kredytów przeniesionych do ewidencji pozabilansowej, łącznie w kwocie 97 720,29 PLN.

Różnica w rozliczeniu rezerw celowych w kwocie 197,79 PLN wynika z błędnych księgowani na kontach rezerw w sytuacji normalnej: WN 2,21 PLN, w tym 2,02 PLN zaksięgowane w dochody z tytułu prowizji i 0,19 PLN wypłaty kasowe przy likwidacji rachunku oraz MA 200,00 PLN - wpłata kasowa.

36. Dane o rezerwach na przyszłe zobowiązania według rodzaju zobowiązań, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i wykorzystania oraz stanu na koniec roku obrotowego

Lp.	Wyszczególnienie	Stan rezerw na początek roku obrotowego (w PLN)	Zwiększenia (w PLN)	Wykorzystanie (w PLN)	Rozwiązanie (w PLN)	Stan rezerw na koniec roku obrotowego (w PLN)
1	2	3	4	5	6	8
1.	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	490 116,72	57 642,64	56 075,00	-	491 684,36
2.	Rezerwy na nagrody emerytalne	186 671,53	37 651,76	-	-	224 323,29
3.	Rezerwa na ryzyko ogólne	-	-	-	-	-
4.	Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	15 940,34	2 981,85	-	18 922,19	-
5.	Pozostałe rezerwy	190 265,02	256 570,22	44 133,61	64,27	402 637,36
	RAZEM	882 993,61	354 846,47	100 208,61	18 986,46	1 118 645,01

37. Dane o stanie odpisów aktualizujących, z wyłączeniem rezerw celowych, według rodzajów aktywów, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu na koniec roku obrotowego

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego (w PLN)	Zwiększenia (w PLN)	Wykorzystanie (w PLN)	Rozwiązanie (w PLN)	Zmiany sytuacji oraz zmiany zespołu kont (w PLN)	Stan odpisów aktualizujących na koniec roku obrotowego (w PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Odpisy aktualizujące należności od sektora niefinansowego, w tym:	1 496 032,08	253 130,36	384 316,56	511 688,33	-	853 157,55
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	574,56	2 281,99	-	1 943,14	- 404,46	508,95
	- poniżej standardu	1 934,60	17 648,33	-	4 493,35	- 9 218,04	5 871,54
	- wątpliwe	15 412,18	68 345,27	-	63 607,96	8 984,05	29 133,54
	- stracone	1 478 110,74	164 854,77	384 316,56	441 643,88	638,45	817 643,52
2.	Odpisy aktualizujące należności od sektora budżetowego, w tym:	-	-	-	-	-	-
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją						-
	- poniżej standardu						-
	- wątpliwe						-
	- stracone						-
3.	Instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
	- obligacje						-
	- jednostki uczestnictwa FIO						-
	- certyfikaty inwestycyjne						-
	- akcje i udziały						-
4.	Rzeczowe aktywa trwałe						-
5.	Inne aktywa	-	22 140,00	-	16 605,00	-	5 535,00
	RAZEM	1 496 032,08	275 270,36	384 316,56	528 293,33	-	858 692,55

38. Dane o zobowiązaniach pozabilansowych, w tym warunkowych z tytułu udzielonych zabezpieczeń, obejmujące:

38.1. Wykaz udzielonych gwarancji i poręczeń, w tym wekslowych oraz innych udzielonych zobowiązań o charakterze gwarancyjnym

Wyszczególnienie	31.12.2019 (w PLN)	31.12.2018 (w PLN)
1	2	3
Udzielone gwarancje i poręczenia, w tym :	8 208 367,94	3 648 170,89
- wekslowe	0,00	0,00
- inne zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	8 208 367,94	3 648 170,89

Na dzień bilansowy saldo udzielonych gwarancji wynosi 8 208 367,94 PLN, w tym 2 289 092,86zł spółki, 4 403 164,68zł przedsiębiorcy, 1 000 000,00zł rolnicy i 516 110,40zł budżet.

38.2. Zestawienie gwarancji i poręczeń emisji udzielonych emitentom, z uwzględnieniem:

38.2a. nazwy emitentów papierów wartościowych, którym bank gwarantuje przejęcie emisji

38.2b rodzaju gwarantowanych papierów wartościowych

38.2c warunków zawartej umowy gwarancyjnej i wskazanie kwoty, do jakiej bank zobowiązał się zaangażować w przypadku realizacji umowy gwarancyjnej

38.2d informacji o powiązaniach finansowych, organizacyjnych, personalnych pomiędzy bankiem a podmiotem, któremu bank udzielił gwarancji

38.2e informacji, czy papiery wartościowe objęte gwarancją są zbywalne, czy znajdują się lub będą skierowane do publicznego obrotu

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie udzielał gwarancji i poręczeń emisji emitentom papierów wartościowych.

38.3. Dane o zawartych kontraktach opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych banku

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie zawierał kontraktów opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych banku.

38.4. Informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie posiadał zobowiązań pozabilansowych dotyczących wypłaty dywidendy.

38.5. Szczegółowe dane o aktywach banku, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań banku oraz zobowiązań strony trzeciej, a także o wartości zobowiązań banku podlegających zabezpieczeniu tymi aktywami

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie posiadał zobowiązań własnych lub stron trzecich zabezpieczonych na aktywach Banku.

38.6 Informacje na temat nieujętych w bilansie transakcji z zobowiązaniem do odkupu

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie posiadał zobowiązań pozabilansowych wynikających z nieujętych w bilansie transakcji z zobowiązaniem do odkupu.

38.7. Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych

Udzielone zobowiązania	31.12.2019 (w PLN)	31.12.2018 (w PLN)
1	2	3
Sektor finansowy	0,00	0,00
- w tym nieodwołalne	0,00	0,00
Sektor niefinansowy	193 124 985,28	163 983 406,06
- w tym nieodwołalne	16 754 157,33	12 704 792,71
Sektor budżetowy	20 400 600,42	24 041 468,00
- w tym nieodwołalne	126 145,62	229 161,19
Udzielone zobowiązania razem	213 525 585,70	188 024 874,06
- w tym nieodwołalne	16 880 302,95	12 933 953,90

Na dzień 31.12.2019 roku kwota 16 880 302,95 PLN dotyczy przyznanych a nie wykorzystanych kredytów przez osoby prawne, osoby fizyczne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej. Uruchomienie w/w kredytów jest określone stosownymi warunkami w zawartych umowach.

38.8. Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych będących przedmiotem kontraktów na instrumenty pochodne, z uwzględnieniem:

38.8a rodzajów zawartych kontraktów, w tym opcji, instrumentów zamiany, terminowych instrumentów finansowych

38.8b rodzajów instrumentów bazowych

38.8c podziału według instrumentów bazowych do otrzymania i wydania, w tym sprzedanych i nabytych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie zawierał transakcji o charakterze kontraktów na instrumenty pochodne.

39. Informacje o stosowanych przez bank zasadach rachunkowości zabezpieczeń, z uwzględnieniem podziału na zabezpieczanie wartości godziwej, zabezpieczanie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczanie inwestycji w podmiocie zagranicznym, obejmujące co najmniej:

39.1. opis zabezpieczeń

39.2. opis instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające oraz ich wartość godziwą na dzień bilansowy

39.3. charakter ryzyka, przed którym bank się zabezpiecza

39.4. termin, w którym oczekuje się przeprowadzenia prognozowanych transakcji objętych zabezpieczeniem, oraz przewidywany okres, w którym transakcje te wpłyną na wynik finansowy

39.5. opis prognozowanych transakcji, w odniesieniu do których uprzednio stosowano zasady rachunkowości zabezpieczeń, lecz obecnie bank nie spodziewa się ponownego przeprowadzenia takich transakcji

Bank nie stosuje zasad rachunkowości zabezpieczeń.

40. Dane na temat znaczących warunków umów dotyczących instrumentów finansowych, które mogą wpływać na wartość, termin i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych, z uwzględnieniem podziału na rodzaje aktywów i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie był stroną umów dotyczących instrumentów finansowych, których warunki wpływałyby znacząco na wartość, termin i stopień pewności przyszłych przepływów środków pieniężnych.

41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat:

41.1. Informacje o przychodach, w tym z tytułu prowizji, i kosztach prowadzenia przez bank działalności maklerskiej

Bank nie prowadzi działalności maklerskiej.

41.2. Dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, odpisach z tytułu aktualizacji wartości majątku trwałego rzeczowego i finansowego, z uwzględnieniem podziału na grupy rodzajowe środków trwałych i rodzaje aktywów finansowych

Lp.	Nazwa-Grupa	Amortyzacja za 2019 r.	Amortyzacja za 2018 r.
1	2	3	4
1.	Środki trwałe	406 929,95	401 341,34
	Grunty - 0	-	-
	Budynki i lokale - 1	229 689,30	229 668,88
	Budowle - 2	5 024,75	5 024,75
	Investycje w obcych obiektach	4 213,49	5 567,19
	Kotły i maszyny energetyczne - 3	3 407,35	3 407,35
	Maszyny i urządzenia ogólnego zastosowania - 4	23 982,01	10 013,43
	Maszyny i urządzenia specjalistyczne - 5	-	-
	Urządzenia techniczne - 6	18 291,20	22 610,22
	Środki transportu - 7	21 468,30	32 976,87
	Narzędzia i przyrządy - 8	100 853,55	92 072,65
2.	Wartości niematerialne i prawne	1 332,52	3 997,50
	RAZEM	408 262,47	405 338,84

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie dokonywał odpisów aktualizujących rzeczowy i finansowy majątek trwały.

41.3. Dane o skutkach wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do poziomu wartości godziwej

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bnak nie dokonywał wyłączenia z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

41.5. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona, ze wskazaniem wartości bilansowej aktywów ustalonej na dzień sprzedaży

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku w Banku nie wystąpiły przychody i koszty z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona.

41.6. Informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku w Banku nie wystąpiły zyski i straty nadzwyczajne.

41.7. Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących lub rezerwach celowych należności nieściągalnych, z podziałem na tytuły odpisów, i sposób dokonania odpisu w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów operacji finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek

Lp.	Tytuł odpisu	Sposób dokonania odpisu		
		w ciężar utworzonych rezerw celowych/odpisów aktualizacyjnych	w ciężar kosztów operacji finansowych	w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych
1	2	3	4	5
1.	Kapitał kredytu/pożyczki	776 798,04	-	-
2.	Odsetki od kredytu/pożyczki	384 316,56	-	-
3.	Inne tytuły - prowizje/opłaty	1 495,30	-	-
	RAZEM	1 162 609,90	-	-

Straty poniesione z tytułu odpisanych kredytów i pożyczek w 2019 r. wyniosły 1 162 609,90 PLN.

Informację o rodzajach utworzonych rezerw oraz odpisów aktualizacyjnych podano w punkcie 35 i 37 informacji dodatkowej.

41.8. Informacje o przychodach z tytułu dywidend, w podziale na jednostki, od których otrzymano dywidendy

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie uzyskał przychodów z tytułu dywidend.

41.9 Informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz o planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy

Lp.	Nakłady na:	Poniesione w bieżącym roku obrotowym	Planowane w okresie 12 najbliższych miesięcy
1	2	3	4
1.	Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00
2.	Środki trwałe nabyte	39 598,02	200 000,00
3.	Środki trwałe w budowie	0,00	0,00
	Razem	39 598,02	200 000,00

41.10. Propozycje podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	2	3
Zysk netto do podziału - proponuje się przeznaczyć na:		227 714,10
1.	Fundusz zasobowy	227 714,10
2.	Oprocentowanie udziałów	0,00
3.	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	0,00
4.	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	0,00
5.	Fundusz Rady Nadzorczej	0,00
6.	Fundusz Społeczno-Kulturalny	0,00
7.	Inne tytuły:	0,00
	RAZEM	227 714,10

41.11. Informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w następnym okresie sprawozdawczym, wraz z wyjaśnieniami przyczyn zaniechania

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie zaniechał żadnej z prowadzonych działalności ani też nie przewidywał takiego zaniechania w następnym okresie sprawozdawczym.

42. Informacje o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczony podatek dochodowy, obejmujące w szczególności:

42.1. wysokość rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych w poprzednich latach obrotowych, w tym odniesionych na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

42.2. dokonane w ciągu roku obrotowego rozliczenia rezerwy na odroczony podatek dochodowy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego utworzonych w poprzednich latach obrotowych, z wyodrębnieniem dokonanych rozliczeń z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny

42.3. utworzone w roku obrotowym aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z wyszczególnieniem części odniesionej na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

42.4. utworzona w roku obrotowym rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z wyszczególnieniem części odniesionej na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

42.5. stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec roku obrotowego, w tym stan aktywów rozliczanych z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny

42.6. stan rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec roku obrotowego, w tym stan rezerwy dotyczący operacji rozliczanych z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny

42.7. wysokość obciążającego wynik finansowy podatku dochodowego za dany rok obrotowy, z podziałem na:

a) część bieżącą

b) część odroczoną

Lp.	Treść	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
1	2	3	4
1.	Wysokość rezerwy, aktywów utworzonych w poprzednich latach w tym odniesionych na kapitał z aktualizacji wyceny	74 650,00 0,00	536 556,00 0,00
2.	Dokonane w ciągu roku obrotowego rozliczenia rezerwy na odroczony pdop i aktywów z tytułu odroczonego podatku, utworzonych w poprzednich latach obrotowych w tym dokonanych rozliczeń z kapitałem z aktualizacji wyceny	87 025,21 0,00	110 919,00 0,00
3.	Utworzone w roku obrotowym aktywa z tytułu odroczonego p. d. o. p. w tym w części odniesionej na kapitał z aktualizacji wyceny	x x	207 763,00 0,00
4.	Utworzona w roku obrotowym rezerwa z tytułu odroczonego p. d. o. p. w tym w części odniesionej na kapitał z aktualizacji wyceny	95 997,21 0,00	x x
5.	Stan aktywów z tytułu odroczonego p. d. o. p. na koniec roku obrotowego w tym stan aktywów rozliczanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	0,00 0,00	633 400,00 0,00
6.	Stan rezerwy z tytułu odroczonego p. d. na koniec roku obrotowego w tym stan rezerwy dotyczącej operacji rozliczanych z kapitałem z aktualizacji wyceny	83 622,00 0,00	0,00 0,00
7.	Wartość obciążającego wynik finansowy p. d. o. p. za dany rok obrotowy w tym: a) część bieżąca b) część odroczona		802 864,00 890 736,00 8 972,00 -96 844,00

43. Zagregowane dane dotyczące:

43.1. Korzystanie z kredytów, pożyczek, gwarancji lub poręczeń przez pracowników, członków zarządu lub organów nadzorczych, ze wskazaniem warunków oprocentowania i terminów spłaty

Wyszczególnienie	Liczba osób korzystających z kredytu 31.12.2019	Zaangażowanie bilansowe 31.12.2019	Zaangażowanie pozabilansowe 31.12.2019	Razem 31.12.2019
Rada Nadzorcza	7	1 178 050,50	202 322,18	1 380 372,68
Zarząd	3	332 873,58	21 707,98	354 581,56
Pracownicy	12	2 021 435,26	78 482,82	2 099 918,08
Razem	22	3 532 359,34	302 512,98	3 834 872,32

Warunki oprocentowania i terminy spłaty należności nie odbiegają od warunków rynkowych i terminów spłaty dla podobnych produktów bankowych.

Bank świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, między innymi, prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Warunki tych transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

Wyżej wymienione zadłużenie dotyczy następujących terminów:

do 1 roku	90 000,00 PLN
od 1- 3 lat	300 798,15 PLN
Powyżej 3 lat	3 444 074,17 PLN

W roku 2019 pracownicy, członkowie zarządu i Rady Nadzorczej nie korzystali z bankowych pożyczek, gwarancji i poręczeń.

43.2. Wynagrodzenia, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłacone lub należne członkom zarządu lub organów nadzorczych banku

Wynagrodzenie wypłacone	2019 r.	2018 r.
Rada Nadzorcza	108 225,00	108 990,00
Zarząd	542 400,00	559 025,28
Razem	650 625,00	668 015,28

Z nadwyżki bilansowej za rok 2018 nie wypłacano żadnych nagród.

Wynagrodzenie należne z tytułu zmiennych składników wynagrodzeń	2019 r.	2018 r.
Rezerwa na zmienne składniki wynagrodzeń	za rok 2019	za rok 2018
Zarząd	0,00	40 790,99

43.3 Przeciętne w roku obrotowym zatrudnienie, w przeliczeniu na etaty

Wyszczególnienie	2019 r.	2018 r.
Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na etaty	62,1	60,5

43.4 Koszty związane z utworzeniem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, z wyszczególnieniem tytułów

Wyszczególnienie	31.12.2019 (w PLN)	31.12.2018 (w PLN)
1	2	3
Na nagrody jubileuszowe	57 642,64	112 459,62
Na odprawy emerytalne i rentowe	37 651,76	24 052,86
Inne	179 479,62	72 165,72
Razem	274 774,02	208 678,20

43.5 Koszty poniesione na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych

Wyszczególnienie	31.12.2019 (w PLN)	31.12.2018 (w PLN)
Koszty poniesione na finansowanie programów emerytalnych	18 812,21	0,00

44. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi z bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej banku względem podmiotów powiązanych oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami, z podziałem na:

1. należności i zobowiązania,
2. główne pozycje przychodów i kosztów, w tym odsetki i prowizje, koszty rezerw na kredyty i pożyczki,
3. udzielone zobowiązania finansowe, w tym nieodwołalne.

W 2019 r. Bank nie przeprowadzał transakcji z podmiotami powiązаныmi.

45. Informacje o istotnych transakcjach (wraz z ich kwotami) zawartych przez bank na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązanymi, przez które rozumie się jednostki powiązane oraz:

1. osobę, która jest członkiem organu zarządzającego lub nadzorującego banku lub jednostki z nim powiązanej, lub
  2. osobę, która jest małżonkiem lub osobą faktycznie pozostającą we wspólnym pożyciu, krewnym lub powinowatym do drugiego stopnia, przysposobionym lub przysposabiającym, osobą związaną z tytułu opieki lub kurateli w stosunku do którejkolwiek z osób będących członkami organu zarządzającego lub nadzorującego banku lub jednostki z nim powiązanej, lub
  3. jednostkę kontrolowaną, współkontrolowaną lub inną jednostkę, na którą znaczący wpływ wywiera lub posiada w niej znaczącą ilość głosów, bezpośrednio albo pośrednio, osoba, o której mowa w pkt 1 i 2, lub
  4. jednostkę realizującą program świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia, skierowany do pracowników banku lub jednostki powiązanej
- wraz z informacjami określającymi charakter tych transakcji; informacje dotyczące poszczególnych transakcji mogą być zgrupowane według ich rodzaju, z wyjątkiem przypadku, gdy informacje na temat poszczególnych transakcji są niezbędne dla zrozumienia ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku

W 2019 roku nie miały miejsca niestandardowe transakcje ze stronami powiązanymi, których charakter i warunki nie wynikały z bieżącej działalności. Wszystkie transakcje zawierane były na warunkach rynkowych, bez wyjątkowych lub niestandardowych postanowień.

Procentowy udział transakcji ze stronami powiązanymi nie stanowił istotnych wielkości w sumie bilansowej, ani też w poszczególnych pozycjach bilansu i rachunku zysków i strat.

46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem, z wyszczególnieniem podziału na następujące kategorie ryzyka:

Informację o celach i zasadach zarządzania ryzykiem Bank zawarł w Strategii zarządzania ryzykiem oraz procedurach dedykowanych poszczególnym rodzajom ryzyka.

Podstawowe założenia procesu zarządzania ryzykiem zawarte zostały w przedmiotowej Strategii.

Podjęcie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W celu przeprowadzania tych procesów realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, raportowanie wyników oceny ryzyka oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi i Radzie Nadzorczej, wykorzystywanie przez Zarząd i Radę Nadzorczą wyników audytu wewnętrznego do bieżącego zarządzania i nadzoru nad ryzykiem.

Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka opracowanymi w oparciu o wytyczne Spółdzielczego Systemu Ochrony.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
- 3) system limitów ograniczających ryzyko;
- 4) system informacji zarządczej;
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Do ryzyk uznanych przez Bank za istotne, zaliczane są:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko kapitałowe;
- 8) ryzyko braku zgodności.

W Banku zostały wdrożone następujące procedury dotyczące ryzyk bankowych:

- Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim ,
- Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim,
- Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim ,
- Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim ,
- Zasady zarządzania ryzykiem inwestycji w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim ,
- Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim,
- Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim,
- Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim ,
- Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim ,
- Zasady zarządzania ryzykiem modeli w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim ,
- Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim ,
- Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim.

46.1. Ryzyko rynkowe, w tym:

a) ryzyko walutowe

Bank zdefiniował ryzyko walutowe jako ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka walutowego jest:

- 1) obsługa klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Bank Zrzeszającego,
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak, aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wypływy netto w danej walucie obcej;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

Sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem walutowym zostały wprowadzone w formie pisemnej, tj. "Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim". W celu monitorowania i zarządzania ryzykiem walutowym Banku w związku z przeprowadzanymi operacjami walutowymi – głównie kupnem i sprzedażą walut obcych, Zespół Ryzyk Bankowych ustalał pozycje walutowe (pozycje bilansowe, pozabilansowe) dla poszczególnych walut oraz całkowitą pozycję walutową Banku.

Zgodnie z posiadanymi uprawnieniami Bank dokonywał czynności kupna i sprzedaży walut obcych, przyjmował depozyty od klientów oraz lokował środki na rachunkach lora oraz rachunkach lokat terminowych. Transakcje przeprowadzane były wyłącznie przez upoważnionych pracowników. Okres deponowania środków, rodzaj i wysokość stopy procentowej były ustalane przez Bank Zrzeszający. Bank nie prowadził samodzielnej działalności na rynku międzybankowym. Istniała możliwość zawierania bezgotówkowych transakcji kupna-sprzedaży walut obcych oraz lokowania środków walutowych tylko za pośrednictwem Banku Zrzeszającego. Pozostałe czynności z zakresu działalności dewizowej Bank wykonywał w imieniu i na rzecz swoich klientów za pośrednictwem Banku Zrzeszającego.

W celu zminimalizowania ryzyka walutowego w Banku obowiązujące zasady zarządzania tym ryzykiem narzucały pewne limity, których przestrzeganie było zadaniem Zespołu Finansowo-Księgowego, a monitorowanie ich było zadaniem Zespołu Ryzyk Bankowych. Zarząd Banku jest co kwartał informowany o poziomie ryzyka walutowego, a Rada Nadzorcza w okresach półrocznych (według Informacji Zarządczej).

Podstawową metodą zarządzania ryzykiem walutowym jest limit na całkowitą pozycję walutową oraz na indywidualne pozycje walutowe.

Bank dąży do utrzymywania domkniętych pozycji walutowych w taki sposób, aby całkowita pozycja walutowa nie przekroczyła 2% funduszy własnych. Ustalono też limity dla indywidualnych pozycji walutowych dla każdej z walut:

własnych Banku - w odniesieniu do EUR,	1,5% funduszy
własnych Banku - w odniesieniu do USD,	0,39% funduszy
własnych Banku - w odniesieniu do GBP,	0,10% funduszy
własnych Banku - w odniesieniu do CZK.	0,01% funduszy
Całkowita pozycja	

walutowa Banku na dzień 31.12.2019r. wyniosła 16,70 tys. zł (pozycja długa), na którą składały się:

- otwarta pozycja walutowa EUR (długa) 8,20 tys. zł,
- otwarta pozycja walutowa USD (długa) 8,49 tys. zł,
- otwarta pozycja walutowa GBP (krótka) 2,97 tys. zł,

Według stanu funduszy własnych na 31.12.2019r. udział pozycji walutowej wyniósł 0,08%.

W całym 2019r. limit na całkowitą pozycję walutową oraz indywidualna pozycję walutową był sporadycznie przekraczany. Oprócz pozycji walutowych monitorowany jest również limit maksymalnego pogotowia kasowego. W 2019 roku występowały przypadki przekroczenia tego limitu, jednak wszelkie nadwyżki kasowe wynikały z niespodziewanych operacji kasowych klientów po odprawieniach gotówkowych i były regulowane w następnym dniu. Nie stwarzało to zagrożenia dla bieżącej działalności walutowej oraz wyniku z pozycji wymiany.

W celu zapewnienia płynności, Bank utrzymuje płynne aktywa w walutach obcych dla każdej waluty oddzielnie, na poziomie równym sumie 15% środków zgromadzonych przez klientów na rachunkach bieżących, oraz 10% środków utrzymywanych przez klientów na rachunkach terminowych w danej walucie. Na 31 grudnia 2019r. w/w limit aktywów płynnych został zachowany.

rodzaj waluty	wartość aktywów płynnych	środki klientów na rachunkach bieżących	wartość limitu dla środków bieżących	środki klientów na rachunkach terminowych	wartość limitu dla rachunków terminowych	wymagany minimalny poziom aktywów płynnych	stopień realizacji limitu
USD	1 700 243	1 631 575	0,15	66 400	0,1	251 376	6,76
EUR	3 796 340	3 776 255	0,15	18 159	0,1	568 254	6,68
GBP	22 049	22 643	0,15	0	0,1	3 396	6,49
CZK	0	0	0,15	0	0,1	0	0,00

b) ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej oznacza dla Banku ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości Banku na zmiany stóp procentowych.

1. Celem strategicznym w zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 17% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 2% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 2% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
  - a) stosowanie dla produktów klientowskich kredytowych w postaci stawk własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa),
  - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 3) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej zostały wprowadzone w formie pisemnej, tj. "Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim".

Przez ryzyko stopy procentowej rozumie się możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na wyniki finansowe oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

Wyznaczony poziom ryzyka stopy procentowej stanowi pochodną wielkości i kierunków zmian stóp procentowych oraz wielkości i terminów przeszacowania (zmiany poziomu oprocentowania) pozycji generujących przychody z tytułu odsetek i koszty odsetkowe.

Bank nie stosuje oprocentowania dla udzielonych a niewykorzystanych pozycji pozabilansowych oraz nie posiada oprocentowanych przyznaných linii kredytowych, tym samym pozycje te są wyłączone z przeprowadzanych pomiarów poziomu ryzyka stopy procentowej.

Bank nie posiada portfela handlowego; wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela bankowego.

c) ryzyko cenowe

Bank, w prowadzonej działalności, nie identyfikuje ryzyka cenowego jako ryzyka istotnego.

46.2. Ryzyko kredytowe

Bank definiuje ryzyko kredytowe jako ryzyko związane z brakiem zwrotu należności lub zagrożeniem braku zwrotu należności. Ryzyko kredytowe Banku wynika głównie z następujących rodzajów aktywów: udzielonych kredytów lub zobowiązań pozabilansowych.

Ryzyko kredytowe obejmuje w Banku ryzyko koncentracji oraz ryzyko wynikające z detalicznych i zabezpieczonych hipotecznie ekspozycji kredytowych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 8%;
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33%;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanego zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 8% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie (wg wartości nominalnej);
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 65% ich udziału w portfelu kredytowym (wg wartości nominalnej).

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 6% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych (wg wartości nominalnej);
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10% ich udziału w portfelu kredytowym (wg wartości nominalnej).

W ramach stosowanych procedur zarządzania ryzykiem Bank wprowadził w formie pisemnej, w szczególności:

- 1) w zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:
  - a) zasady zarządzania ryzykiem kredytowym,
  - b) zasady zarządzania ryzykiem koncentracji,
  - c) zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
  - d) zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się:

- 1) opracowanie polityki kredytowej Banku;
- 2) ustalenie pożądanej struktury portfela kredytowego;
- 3) zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji ryzyka kredytowego;
- 4) wprowadzanie mechanizmów ograniczających ryzyko kredytowe w tych obszarach, w których posiadanie przez Bank nadmiernych koncentracji (podmiotowych, branżowych, geograficznych) wynika ze specyfiki prowadzonej działalności;
- 5) identyfikacja i pomiar ryzyka poprzez:
  - a) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
  - b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
  - c) ocenę wielkości salda rezerw celowych,
  - d) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
  - e) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń,
  - f) ocenę udziału kredytów restrukturyzowanych w portfelu kredytowym,
  - g) ocenę wskaźnika Texas, w przypadku w którym wskaźnik kredytów zagrożonych (NPL) jest nie mniejszy niż 5%,
  - h) ocenę poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
  - i) monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
  - j) analizę ryzyka wynikającą z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo,
  - k) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
  - l) ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
  - m) przeprowadzanie testów warunków skrajnych;
- 6) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
- 7) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych oraz restrukturyzacyjnych;
- 8) ustalenie adekwatnego do potrzeb systemu informacji zarządczej;

9) stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:

- a) opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących:
  - zarządzania ryzykiem koncentracji,
  - zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
  - zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych,
- b) stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
- c) badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych limitów i standardów postępowania (funkcja kontroli).

46.3. ryzyko płynności

Ryzyko płynności rozumiane jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowanych strat; w ramach ryzyka płynności Bank wyróżnia ryzyko:

- finansowania – rozumiane jako niedostatek stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio i długoterminowej skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez Bank z zobowiązań finansowych, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio i długoterminowej, bądź w całości, bądź związany z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem walutowym zostały wprowadzone w formie pisemnej, tj. "Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim" .

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych i instytucji rządowych lub samorządowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem;
- 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów;
- 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
- 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
- 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku w 2019r. obejmowało wiele działań, w tym przede wszystkim utrzymywanie płynności Banku oraz efektywne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi. Podstawowym zadaniem w tym obszarze było zabezpieczenie płynności krótko-, średnio- i długookresowej Banku oraz zapewnienie sprawnego rozrachunku rozliczeń międzybankowych. Poziom ryzyka płynności w Banku w 2019 roku był niski, a Bank posiadał znacząco wysoki poziom aktywów płynnych, który zapewniał płynność Banku na bezpiecznym poziomie. W ramach zarządzania ryzykiem płynności, każdego dnia monitorowana była pozycja płynnościowa Banku i podejmowane były stosowne decyzje, w tym m.in. w zakresie lokowania wolnych środków w Banku Zrzeszającym.

Bank ma zapewniony dostęp do stabilnych źródeł finansowania umożliwiających realizację bieżących i przewidywanych potrzeb płynnościowych. Na dzień 31.12.2019 roku Bank nie korzystał z kredytów w Banku Zrzeszającym.

Codziennie Bank oblicza wskaźnik LCR (płynność krótkoterminowa), który prezentuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami środków finansowych. Na 31.12.2019r. wskaźnik ten w Banku ukształtował się na poziomie 173% i tym samym wypełniał limit ostrzegawczy 100% .

W okresach kwartalnych Bank liczy wewnętrzny wskaźnik NSFR (wytyczne na podstawie Umowy SSO), który prezentuje relację funduszy własnych i obcych stabilnych (depozyty) do aktywów niepłynnych i o ograniczonej płynności, obliczany przy założeniu wystąpienia sytuacji kryzysowej. Minimalny limit wewnętrznego wskaźnika NSFR wynosi 100% (zgodnie z Umową SSO). Na koniec grudnia 2019r. wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 135,21%.

Bank podpisując akces przystąpienia do Spółdzielczego Systemu Ochrony, dodatkowo uzyskał dostęp do środków pomocowych w postaci:

- a) pożyczki płynnościowej z wyodrębnionej puli środków z Funduszu Pomocowego udzielona przez Spółdzielnię;
- b) lokaty złożonej w Banku przez Bank Zrzeszający ze środków Minimum Depozytowego;
- c) pożyczki płynnościowej udzielonej przez Spółdzielnię;
- d) nabycia wierzycielności Banku przez Spółdzielnię.

46.4. ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne w Banku rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych; definicja ta obejmuje ryzyko prawne, natomiast nie uwzględnia ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

W zakresie ryzyka operacyjnego Bank posiada w szczególności:

- 1) Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w zakresie identyfikacji, rejestracji i monitorowania strat,
- 2) Plan ciągłości działania zapewniający ciągłe i niezakłócone działanie Banku oraz plany awaryjne służące zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności w komórkach/jednostkach organizacyjnych Banku i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń,
- 3) Politykę kadrową.

Ponadto Bank posiada m.in. następujące procedury w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym (oraz środowiska teleinformatycznego):

- 1) Zasady bezpieczeństwa teleinformatycznego,
- 2) Zasady klasyfikacji informacji,
- 3) Politykę Ochrony Danych,
- 4) Zasady zarządzania incydentami naruszenia bezpieczeństwa informacji,
- 5) Zasady zarządzania projektami w zakresie środowiska teleinformatycznego
- 6) Politykę bezpieczeństwa w zakresie usług płatności internetowych,
- 7) Regulamin organizacyjny,
- 8) Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się do:

- 1) struktury organizacyjnej Banku oraz jej adekwatności do realizacji strategicznych celów Banku,
- 2) czynności wykonywanych przez pracowników Banku,
- 3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju w zależności od potrzeb Banku,
- 4) zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji i związków zawodowych,
- 6) ubezpieczeń oraz odszkodowań,
- 7) zapobiegania działalności przestępczej pracowników, klientów oraz innych osób na szkodę Banku,
- 8) zgodności działań Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- 9) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne jak i elektroniczne) wykorzystywane przez Bank,
- 10) bezpieczeństwa fizycznego,
- 11) bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 12) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania Banku,
- 13) zdarzeń, których skutki dotyczą Bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą,
- 14) usług świadczonych w ramach współpracy Banku z kontrahentami na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku oraz innych umów,
- 15) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej Banku w relacji do ponoszonego ryzyka,
- 16) nowych i istniejących produktów, projektów oraz procesów.

46.5. Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) Zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- 2) Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) Dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- 2) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 3) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 4) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. zgodności.

46.6. Ryzyko informatyczne

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa jest systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, poprawne wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykami, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych.

46.7. Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury i systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju ryzyka prowadzonej działalności, głównie poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku. Cele szczegółowe zawarte są w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim.

Główne wskaźniki adekwatności kapitałowej Banku na koniec grudnia 2019 roku kształtowały się na następującym poziomie:

- łączny współczynnik kapitałowy – 13,82%,
- współczynnik kapitału TIER I – 13,82%,
- współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 13,82%,
- wskaźnik dźwigni – 6,53%.

Wymagany poziom wskaźników kapitałowych na 2019 r. kształtował się następująco:

- łączny współczynnik kapitałowy – min. 13,5%,
- współczynnik kapitału TIER I – 11,5%,
- współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 10%.

46.8. Ryzyko biznesowe (wyniku finansowego)

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym, w tym ryzykiem wyniku finansowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

46.9. Ryzyko modelu

Celem zarządzania ryzykiem modeli jest dążenie do stosowania prostych modeli o uznanym charakterze, w sposób zapewniający minimalizację potencjalnych strat. Dążeniem długofalowym Banku Spółdzielczego w Ośnie Lubuskim w zarządzaniu ryzykiem modeli jest promowanie wysokich standardów w zakresie zarządzania ryzykiem modeli oraz posiadanie przez bank bieżącej i kompleksowej wiedzy o poziomie ryzyka poszczególnych modeli, jak również w ujęciu zagregowanym.

46.10. Ryzyko bancassurance

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem bancassurance jest stałe dążenie do poprawy efektywności współpracy z zakładami ubezpieczeń w zakresie skuteczności zabezpieczenia ryzyka kredytowego oraz kształtowania właściwych relacji z klientami w celu ograniczenia ich wpływu na poziom ryzyka reputacji, prawnego oraz ryzyka braku zgodności. Szczegółowe wytyczne dotyczące zarządzania obszarem związanym z bancassurance zawarte są Polityce w zakresie bancassurance w Banku Spółdzielczym w Ośnie Lubuskim.

Bank w ramach systemu zarządzania ryzykiem uwzględnia ponadto aspekt ryzyka utraty reputacji, które może materializować się przede wszystkim w obszarze ryzyka płynności.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank:

- stosuje sformalizowane zasady służące określeniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem,
- stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości,
- stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów,
- stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka,
- posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.

Zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka podlegają corocznemu przeglądowi i aktualizacji.

47. Dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych:

47.1. Informacje na temat obciążenia ryzykiem stopy procentowej, w tym umowne daty zmiany oprocentowania lub terminy płatności

Zgodnie z definicją: aktywa i pasywa wrażliwe na zmianę stopy procentowej – aktywa i pasywa, od których naliczone odsetki stanowią przychody lub koszty odsetkowe Banku, z wyłączeniem następujących produktów: rachunki bieżące w PLN, EUR, CZK, USD i GBP, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe (ROR), wkłady oszczędnościowe płatne na każde żądanie a'vista, wkłady gromadzone przez SKO, rachunki jednostek budżetów samorządowych (oprócz rachunków z indywidualnym oprocentowaniem).

Bank nie stosuje oprocentowania dla udzielonych a niewykorzystanych pozycji pozabilansowych oraz nie posiada oprocentowanych przyznaných linii kredytowych, tym samym pozycje te są wyłączone z przeprowadzanych pomiarów poziomu ryzyka stopy procentowej.

Aktywa i pasywa obciążone ryzykiem stopy procentowej

Wyszczególnienie	Terminy przeliczania								
	Razem	a'vista	od 1 do 30 dni	pow. 1M do 3M	pow. 3M do 6M	pow. 6M do 12M	pow. 1R do 2L	pow. 2L do 5L	powyżej 5L
Aktywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	294 968	169 645	101 536	21 217	1 140	633	576	221	0
Pasywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	178 890	26 271	252	149 367	3 000	0	0	0	0

Do pomiaru ryzyka Bank stosuje następujące stawki bazowe:

- 1) stopa redyskontowa weksli w NBP – w grupie tej uwzględnia się również pozycje powiązane z oprocentowaniem kształtowanym przez pozostałe stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego oraz pozycje walutowe powiązane ze stopą banków centralnych lub EBC;
- 2) stawka WIBID/WIBOR – w grupie tej uwzględnia się również pozycje powiązane z rentownością obligacji skarbowych oraz pozycje walutowe powiązane ze stopą EURIBOR i LIBOR;
- 3) stopa Banku.

Aktywa i pasywa powiązane ze stopami procentowymi zależnymi od innych, niewymienionych powyżej stóp referencyjnych, należy przyporządkować do jednej z wyżej wymienionych grup na zasadzie podobieństwa z odpowiednimi stopami referencyjnymi, kierując się np. uzależnieniem kierunków i wielkości zmian stóp referencyjnych od tych samych czynników zewnętrznych.

Bank przyjmuje następujące kryteria przyporządkowania kwot aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych do terminów przeliczania:

- 1) aktywa i pasywa, którym przypisana jest stała stopa procentowa, przyporządkowuje się do przedziałów przeliczania w oparciu o terminy zapadalności/wymagalności; w szczególności lokaty O/N kwalifikowane są do przedziału „1 dzień”;
- 2) aktywa i pasywa, którym przypisana jest zmienna stopa procentowa, przyporządkowuje się następująco:
  - a) zależne od stopy redyskonta weksli NBP – do przedziału „> 2 dni ≤ 1 miesiąca” o ile z umowy nie wynika inny termin przeliczania;
  - b) zależne od stawki WIBID/WIBOR – do przedziałów wynikających z możliwie najszybszej zmiany w odniesieniu do daty sporządzania analizy; (Bank stosuje w umowach zapisy, które przewidują, że oprocentowanie ulega zmianie w pierwszym dniu kolejnego miesiąca kalendarzowego, w związku z tym terminem przeliczania jest „1 dzień”).

W ramach posiadanych przez Bank aktywów wrażliwych wyróżnia się:

- a) rachunki bieżące i pomocnicze w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach;
- b) lokaty w Banku Zrzeszającym oraz w innych bankach;
- c) dłużne papiery wartościowe;
- d) kredyty (zgodnie z definicją pozycji wrażliwych, w ramach kredytów nie są ujmowane kredyty będące w sytuacji zagrożonej i jednocześnie nieobsługiwane);
- e) pozostałe należności wrażliwe na zmianę stóp procentowych.

W ramach posiadanych przez Bank pasywów wrażliwych wyróżnia się:

- a) zobowiązania wobec Banku Zrzeszającego (zaciągnięte kredyty i otrzymane depozyty);
- b) depozyty;
- c) pozyskane kredyty z innych źródeł niż Bank Zrzeszający;
- d) pozostałe zobowiązania wrażliwe na zmianę stóp procentowych.

Bank liczy zmianę wyniku odsetkowego z tytułu zmiany stóp procentowych jako iloczyn wielkości luki w danym przedziale przeliczania oraz założonej skali zmiany stopy procentowej z jednoczesnym uwzględnieniem czasu trwania danej luki, według poniższego wzoru:

$$\Delta D_i = Luka_i * \Delta r * \left(1 - \frac{t_i}{365}\right)$$

gdzie:

- D i - zmiana wyniku odsetkowego w i-tym przedziale,
  - Luka i - wartość luki w i-tym przedziale z uwzględnieniem mnożników w formułach oprocentowania; luka ujemna poprzedzona jest znakiem (-),
  - r - założona skala zmiany stopy procentowej,
  - t i - środek i-tego przedziału przeliczania (w dniach).
- Suma zmian w wyniku odsetkowym w poszczególnych przedziałach do 12 miesięcy oznacza możliwą zmianę wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy.

Ilość dni dla poszczególnych przedziałów czasowych jest następujący:

do 1 dnia	2 dni do 1 miesiąca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy
1	16	60	135	270

Luka stopy procentowej na datę 31.12.2019 roku prezentuje się następująco:

okres	do 1 dnia	2 dni do 1 miesiąca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy
wielkość luki	143 374	101 284	-128 150	-1 860	633
% sumy bilansowej	46	32,5	41,13	0,6	0,2

Stosowane przez Bank metody pomiaru ryzyka stopy procentowej przewidują przeprowadzanie prognoz zakładających zmiany stóp procentowych. Z przeprowadzonej symulacji wg stanu na 31.12.2019 r. wynika, że potencjalna zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy, przy zmianie stóp procentowych o 100 punktów bazowych na skutek niedopasowania terminów przeliczania pomiędzy aktywami i pasywami, spowoduje zmianę przedmiotowego wyniku:

- w przypadku wzrostu stóp procentowych – wzrost o 1.382 tys. zł, co stanowi 18,0% annualizowanego wyniku odsetkowego oraz 6,5% funduszy własnych Banku;
- w przypadku spadku stóp procentowych – spadek o 1.202 tys. zł, co stanowi 15,7% annualizowanego wyniku odsetkowego oraz 5,7% funduszy własnych Banku.

W okresach kwartalnych Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla zaistnienia sytuacji, tj. zmiany stóp procentowych o 200 p.b. i jej wpływu na wynik finansowy (odsetkowy). Obliczona zmiana wyniku stanowi podstawę do oszacowania kapitału wewnętrzne na ryzyko stopy procentowej. Na 31.12.2019r. kwota stanowiąca podstawę wyliczenia kapitału wewnętrzne na ryzyko stopy procentowej wyniosła 2.286 tys. zł. Zgodnie z wyliczeniami w grudniu 2019r. wystąpiła konieczność tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka stopy procentowej w kwocie 626 tys. zł.

47.2. Informacje na temat obciążenia ryzykiem kredytowym, w tym sumę wartości ekspozycji kredytowych będących aktywami lub zobowiązaniami pozabilansowymi, pomniejszoną o wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących bez uwzględnienia zabezpieczeń prawnych, która jest podstawą kalkulacji wymogu, o którym mowa w art. 128 ustawy - Prawo bankowe

Na dzień 31.12.2019r. wskaźnik jakości kredytów (udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem) wyniósł 12,00% i został przekroczony akceptowalny maksymalny poziom 8%, wskaźnik oreczerowania (pokrycie rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych) wyniósł 28,12% i również przekroczył minimalny poziom 33%. Bank o tym fakcie niezwłocznie powiadomił Spółdzielczy System Ochrony i czeka na dalsze wskazówki do celu opracowania Wewnętrznego Planu Naprawy.

Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego według metody standardowej.

Bank dokonuje podziału ekspozycji do następujących kategorii:

- 1) ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych - w kategorii ekspozycji wobec rządów centralnych lub banków centralnych Bank wykazuje ekspozycje wobec Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego;
  - 2) ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych - za ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych uznaje się jednostki samorządu terytorialnego i władze lokalne w Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 3) ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego - za ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego Bank uznaje:
    - a) podmioty sektora publicznego;
    - b) organy administracji podległe rządowi centralnemu, jednostkom samorządu terytorialnego lub władzom lokalnym oraz organom, które w opinii właściwych władz wykonują takie same funkcje, co jednostki samorządu terytorialnego lub władze lokalne;
    - c) niekomercyjne przedsiębiorstwa, których właścicielem jest rząd centralny, dysponujące odpowiednimi gwarancjami;
    - d) organy niezależne administracyjnie, regulowane prawnie, które znajdują się pod nadzorem publicznym;
  - 4) ekspozycje wobec instytucji - przez instytucje należy rozumieć instytucje kredytowe, w tym w szczególności banki krajowe oraz firmy inwestycyjne;
  - 5) ekspozycje wobec przedsiębiorstw - do kategorii ekspozycji wobec przedsiębiorstw zalicza się ekspozycje wobec przedsiębiorstw lub osób fizycznych, które nie spełniają warunków zaliczenia do ekspozycji detalicznych;
  - 6) ekspozycje detaliczne - do kategorii ekspozycji detalicznych Bank kwalifikuje ekspozycje wobec osoby lub osób fizycznych lub wobec małego lub średniego przedsiębiorcy (MSP) jeżeli ekspozycja spełnia następujące warunki:
    - a) całkowita kwota (rozumiana jako suma ekspozycji bilansowych brutto), którą dłużnik lub grupa powiązanych dłużników jest winna Bankowi oraz podmiotom zależnym od Banku, łącznie z wszelkimi ekspozycjami, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (w tym z odsetkami zastrzeżonymi), jednak z wyłączeniem ekspozycji w pełni i całkowicie zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, nie może, według zebranych przez Bank z należytą starannością informacji, przekraczać równowartości w złotych kwoty 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
    - b) ekspozycja jest jedną z znacznej liczby ekspozycji cechujących się podobnymi właściwościami, dzięki którym ryzyka związane z tego rodzaju kredytami są znacznie zmniejszone.
- Ekspozycja jest jedną z znacznej liczby ekspozycji, jeżeli jej wartość nie przekracza 1.250.000,00 zł.
- Ekspozycja cechuje się podobnymi właściwościami, dzięki którym ryzyko związane z tego rodzaju kredytami są znacznie zmniejszone podobną charakterystyką i nie jest zarządzana indywidualnie;
- 7) ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach - przez ekspozycje w pełni zabezpieczoną hipoteką na nieruchomości należy rozumieć ekspozycję, dla której ustanowiono zabezpieczenie na nieruchomości, do wysokości, do której kwota ekspozycji, nie jest wyższa niż wartość hipoteki na nieruchomości;
  - 8) ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania - bank do tej kategorii zalicza ekspozycje, w przypadku których występuje przynajmniej jedna z poniższych sytuacji:
    - a) istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika w okresie jednego roku ze zobowiązań wobec Banku;
    - b) okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza: w przypadku ekspozycji detalicznych 500 złotych, w przypadku pozostałych kategorii ekspozycji 3.000 złotych;

9) ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania - tytuł uczestnictwa w instytucjach wspólnego (zbiorowego) inwestowania stanowią, wyemitowane na podstawie właściwych przepisów prawa polskiego lub obcego, papiery wartościowe lub niebędące papierami wartościowymi instrumenty finansowe reprezentujące prawa majątkowe przysługujące uczestnikom instytucji wspólnego inwestowania, w tym w szczególności jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych;

10) ekspozycje kapitałowe - bank do tej kategorii zalicza ekspozycje:

- a) niepomniejszające funduszy własnych podmiotów sektora finansowego;
  - b) stanowiące składniki funduszy własnych pozostałych podmiotów;
- 11) pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem - do pozycji związanych z wysokim ryzykiem Bank zalicza w szczególności certyfikaty otrzymane przez Bank za sprzedane wierzycielności których zapłata uzależniona jest od stopnia odzysku ze sprzedanych wierzycielności;
- 12) inne pozycje - do innych ekspozycji zaliczane są rzeczowe aktywa trwałe, zaliczki i rozliczenia międzyokresowe czynne, w przypadku których Bank nie może ustalić kontrahenta, środki pieniężne w kasie i równoważne pozycje gotówkowe, inne ekspozycje, niezaliczone do żadnej z kategorii ekspozycji wymienionych powyżej, środki pieniężne w drodze z wagą ryzyka.

Na dzień bilansowy wystąpił dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie 4 413 tys.zł. Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe z tytułu:

- a) wzrostu udziału portfela kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym;
- b) całkowitego braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych.

Wyznaczenie wymogu kapitałowego

Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	19 828 498,24	1 583 500,00	126 680,00
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	9 406 345,26	1 881 269,05	150 501,52
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	62 346,71	12 469,34	997,55
Ekspozycje wobec instytucji	84 459 807,53	-	-
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	22 689 542,20	17 974 281,30	1 437 942,50
Ekspozycje detaliczne	98 461 567,70	61 975 137,62	4 958 011,01
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	52 214 561,12	21 766 391,84	1 741 311,35
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	19 956 706,98	21 829 078,45	1 746 326,28
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	-	-	-
Ekspozycje kapitałowe	2 826 397,56	2 826 397,56	226 111,80
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-
Inne pozycje	13 834 365,24	8 733 508,56	698 680,68
RAZEM	323 740 138,54	138 582 033,71	11 086 562,70

47.3. Wartość zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego

Bank uwzględnia ograniczenie ryzyka kredytowego przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem. Stosuje rzeczywistą i niereczywistą ochronę kredytową. Za zabezpieczenia rzeczywiste Bank przyjmuje środki pieniężne zdeponowane w Banku (kaucja pieniężna), a za zabezpieczenia niereczywiste gwarancje. Na dzień 31.12.2019r. wartość zabezpieczeń przyjętych do celu ograniczenia ryzyka kredytowego wyniosła 6 611 472,31 zł, w tym:

- a) kaucje 920 384,44 PLN
- b) gwarancje 5 691 087,87 PLN.

Po uwzględnieniu skutków ograniczania ryzyka kredytowego kwota ekspozycji ważonej ryzykiem zmniejszyła się o 3 978 918,18 zł w porównaniu do kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem wyczonej bez stosowania ograniczania ryzyka kredytowego, zaś wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego zmniejszył się o 318 313,45 zł w porównaniu do wymogu kapitałowego wyczonego bez stosowania ograniczania ryzyka kredytowego.

48. Dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych analiza wiekowa przeterminowanych na dzień bilansowy aktywów finansowych w podziale na aktywa finansowe, w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości, i pozostałe aktywa finansowe (w PLN)

Analiza wiekowa aktywów finansowych

Wyszczególnienie	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości	Rezerwa celowa/ Odpis aktualizujący	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości	Rezerwa celowa/ Odpis aktualizujący
Sektor finansowy				
Nieprzeterminowane	0,00	0,00	87 067 670,00	0,00
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeterminowane >180 dni <= 1 rok	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeterminowane >1 rok	0,00	0,00	0,00	0,00
Sektor niefinansowy				
Nieprzeterminowane	7 274 375,00	1 293 553,00	156 789 644,00	101 900,00
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	759 939,00	49 988,00	5 909 462,00	12 336,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	638 013,00	5 969,00	676 135,00	4 338,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	366 741,00	25 688,00	22 294,00	334,00
Przeterminowane >180 dni <= 1 rok	481 965,00	249 515,00	0,00	0,00
Przeterminowane >1 rok	2 997 485,00	2 790 971,00	0,00	0,00
Sektor budżetowy				
Nieprzeterminowane	11 015 647,00	2 203 129,00	9 310 240,00	0,00
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeterminowane >180 dni <= 1 rok	0,00	0,00	0,00	0,00
Przeterminowane >1 rok	0,00	0,00	0,00	0,00

49. Informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy banku

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie zawierał umów, które nie były uwzględnione w bilansie i jednocześnie były istotne dla oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy Banku.

50. Informacje o prowadzonej przez bank działalności powierniczej

Bank nie prowadzi działalności powierniczej.

51. *Informacje o sekurytyzacji aktywów banku, z wyszczególnieniem co najmniej:*

- 1) *wartości oraz rodzaju wierzytelności objętych sekurytyzacją*
- 2) *wartości oraz rodzaju otrzymanych papierów wartościowych*

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:

52.1. Określenie środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów środków pieniężnych, w tym ich strukturę na początek i koniec okresu sprawozdawczego

Na środki pieniężne składają się gotówka w kasie oraz należności od sektora finansowego w rachunku bieżącym.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2019 r.		Stan na 31.12.2018 r.	
	Wartość w zł	Struktura w %	Wartość w zł	Struktura w %
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	5 100 856,68	12%	5 294 149,59	13%
Należności od sektora finansowego w rachunku bieżącym	37 791 512,10	88%	34 969 435,59	87%
RAZEM	42 892 368,78	100%	40 263 585,18	100%

52.2. Wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową

Działalność operacyjna - jest to podstawowy rodzaj działalności Banku oraz inne rodzaje działalności, niezaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna - jest to działalność, której przedmiotem jest nabywanie lub zbywanie rzeczowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie), wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych inwestycji, w tym inwestycji w nieruchomości i prawa, krótkoterminowych aktywów finansowych (z wyjątkiem środków pieniężnych i ekwivalentów) oraz wszystkie związane z tym pieniężne koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego.

Działalność finansowa - jest to działalność, której przedmiotem jest pozyskiwanie innych, niż działalność operacyjna, źródeł finansowania, w tym także zwiększających kapitał (fundusz) własny, lub ich spłata oraz związane z tym pieniężne koszty, w tym prowizje, odsetki i dywidendy, i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego. Wystąpienie przepływów w działalności finansowej powoduje zmiany rozmiarów i relacji kapitału (funduszu własnego) i zadłużenia Banku.

52.3. Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5% ogólnej ich sumy z danej działalności

Nie dotyczy.

52.4. Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych

Nie dotyczy.

53. Informacje w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie jednostek:

53.1. Jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą nabycia:

- a) nazwa (firma) i opis przedmiotu działalności spółki przejętej
- b) liczba, wartość nominalna i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia
- c) cena przejęcia, wartość aktywów netto według wartości godziwej spółki przejętej na dzień połączenia, wartość firmy lub ujemną wartość firmy i opis zasad jej amortyzacji

53.2. Jeżeli połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów:

- a) nazwy (firmy) i opis przedmiotu działalności spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru
- b) liczba, wartość nominalna i rodzaj udziałów (akcji) wyemitowanych w celu połączenia
- c) przychody i koszty, zyski i straty oraz zmiany w kapitałach własnych połączonych spółek za okres od początku roku obrotowego, w ciągu którego nastąpiło połączenie, do dnia połączenia

W okresie sprawozdawczym, tj. w trakcie roku 2019 nie nastąpiło połączenie z inną jednostką bankową.

54. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym o:

- 1) nazwie, zakresie działalności wspólnego przedsięwzięcia
- 2) procentowym udziale banku we wspólnym przedsięwzięciu
- 3) części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
- 4) zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub nabycia używanych rzeczowych składników aktywów trwałych
- 5) części zobowiązań wspólnie zaciągniętych
- 6) przychodach uzyskanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach z nimi związanych
- 7) zobowiązaniach pozabilansowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia

W latach zakończonych odpowiednio 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku Bank nie był zaangażowany we wspólne przedsięwzięcia, które w myśl zapisów ustawy o rachunkowości podlegałyby bądź nie podlegałyby konsolidacji.

55. Dane o wartościach instrumentów finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, w podziale na:

- 1) zdematerializowane instrumenty finansowe, w tym dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym
- 2) inne niż zdematerializowane instrumenty finansowe

Bank nie prowadzi rachunków papierów wartościowych klientów.

56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym

Bank nie prowadzi działalności dotyczącej giełd towarowych.

57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z dnia 11 września 2019 roku

W dniu 11 września 2019 r. opublikowano wyrok TSUE w sprawie C-383/18 (tzw. sprawa Lexitor). Rozstrzygając sprawę, TSUE orzekł, że artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywy Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej sprawy kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. Trybunał jednoznacznie przesądził, że przy przedpłacie konsument jest uprawniony do obniżki wszystkich kosztów wchodzących w skład całkowitego kosztu kredytu. Wyrok ten jednakże nie wskazał sposobu kalkulacji takiej obniżki w odniesieniu do kosztów jednorazowych, takich jak prowizje i opłaty przygotowawcze. Aprobowaną przez Prezesa UOKiK oraz Rzecznika Finansowego formułą rozliczania się z kredytobiorcami z kosztów kredytu jest tzw. formuła liniowa, która proporcjonalność odnosi do okresu pomiędzy rzeczywistą datą spłaty kredytu a datą spłaty określoną w umowie i nakazuje równy podział kosztu jednorazowego na poszczególne terminy płatności. W związku jednak z brakiem regulacji prawnych praktyka w tym zakresie może być różna.

W związku z wyrokiem TSUE Bank oszacował kwotę spodziewanych zwrotów kosztów kredytu w wysokości 130 956,64 zł, na którą utworzył rezerwę na dzień 31 grudnia 2019 r. w wysokości 20% oszacowanej kwoty, co stanowi 26 191,33 zł. Wysokość tej rezerwy stanowi najlepszy możliwy szacunek Zarządu oparty na danych historycznych dotyczących wcześniejszych spłat kredytów konsumenckich oraz na obserwowanej historycznej ilości reklamacji dotyczących proporcjonalnego zwrotu prowizji wpływających do Banku, w tym po orzeczeniu TSUE, jak również uwzględniający oczekiwania w zakresie trendów dotyczących poziomu przyszłych reklamacji. Jednakże powyższy szacunek obciążony jest znacznym poziomem niepewności wynikającym z trudnej do oszacowania zmienności obserwowanych trendów dotyczących poziomu zgłaszanych reklamacji.

Bank na bieżąco monitoruje poziom reklamacji, które wpływają do Banku i dotyczą proporcjonalnego zwrotu prowizji. W sytuacji, gdyby przyszedł trend istotnie odbiegający od obecnych założeń, wysokość rezerwy zaprezentowana w niniejszym sprawozdaniu może ulec zmianie.

Pandemia koronawirusa COVID-19

Początek 2020 roku przyniósł rozprzestrzenienie się koronawirusa w wielu krajach. Sytuacja ta ma negatywny wpływ na gospodarkę i zmiany w otoczeniu działania banków. Znaczne osłabienie kursu waluty polskiej, prolongaty terminów spłat zobowiązań kredytowych klientów, nieoczekiwana obniżka podstawowych stóp procentowych będzie mieć wpływ na sytuację Banku w roku 2020. Bank reaguje przez podjęcie odpowiednich i adekwatnych działań zapewniających ciągłość świadczenia usług bankowych i wsparcia klientów najbardziej dotkniętych konsekwencjami pandemii koronawirusa, stosownie do komunikatu Związku Banków Polskich z dnia 16 marca 2020 roku. Dla przedsiębiorców, których zdolność do generowania przychodów może podlegać ograniczeniom kluczowym będzie możliwość utrzymywania bieżących finansowań w szczególności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Zarząd Banku Spółdzielczego uważa taką sytuację za zdarzenie niepowodujące korekt w sprawozdaniu finansowym za rok 2019, lecz za zdarzenie po dacie bilansu, wymagające dodatkowych ujawnień.

Nie jest możliwe przedstawienie precyzyjnych danych liczbowych, dotyczących potencjalnego wpływu obecnej sytuacji na Bank. Ewentualny wpływ zostanie uwzględniony w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym za rok 2020.